

brat *frančišek* 2

»Molitev in pokora, ki morata biti nezdružljivo povezana, pa bistveno pripomoreta k našemu vsakodnevnemu spreobračanju od greha k svetosti.«

- Molitev, post in spokornost
- DUHOVNE VAJE OFS
- Frančiškan z rastočo knjigo
- Potres v Turčiji in Siriji

Urednikova beseda

Frančiškova duhovnost

Molitev, pokora in post – po Frančiškovo
Molitev, post, spokornost

Naša evangelizacija

Kateheza: molitev, post, spokornost
Razmišljanje naše sestre tretjerednice o postu

Frančikov svetni red

Duhovne vaje OFS v Piranu
Usposabljanje za odgovorne za vzgojo
in bratske animatorje

Iz naših družin

Molimo za Fani
V KB Šiška se vedno nekaj dogaja
Jaslice 2023
Frančiškan z rastočo knjigo

Živi rožni venec - ŽETEV

Mladi Frančišku

Vabilo na Duhovne vaje s FRAMO in s. Ano Šuštar

Pravičnost in mir

Potres 6. februarja v Turčiji in Siriji
S poti po Afriki

Korenine in sadovi

Življenje našega blaženega očeta Frančiška (7)

Sveta dežela

S »fičkom« v Sveto deželo
Vabila na razna romanja

Razvedrilo

Sončnica za praznovanje in rojstne dneve
Nagradna križanka

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIKOVEGA SVETNEGA REDA
(OFS) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.
Spletni arhiv: www.ofm.si/zbvf/revija_BF

Izdajatelj:

Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbvf/

Za založbo:

Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:

Janez Papa OFM (odgovorni urednik)
Fani Pečar OFS (glavna urednica)
Peter Skoberne OFS (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič OFS (Frančikov svetni red);
Prispevke za rubriko OFS pošljite na e-pošto: revija.bf@fsr.si
Gregor Pavlič OFS (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Fani Pečar OFS (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:

Aleš Porenta

Fotografije:

Internet, arhiv revije BF

Oblikovanje in priprava:

Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: ABO Grafika d.o.o., Ljubljana

Naklada: 2.800

Naslov uredništva:

Ul. škofa Maksimilijana Drževnika 7, SI-2000 Maribor
tel.: 02-22-85-113
E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si

Rokopisov in slik ne vračamo.
Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Člani FSR nakazujte prispevke na:

Narodni svet FSR Slovenije,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana

TRR SI56 0430 2000 3307 102, NOVA KBM d.d.;

sklic na 00 700-23.

ali

Člani ŽRV nakazujte prispevke na:

Založba Brat Frančišek,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana

TRR SI56 6100 0001 2574 166, Delavska hranilnica d.d.;

sklic na 00 700-23.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Vstopili smo v postni čas in že takoj na začetku je praznik sv. Matija pokazal, da zime še ni konec. Mraz in sneg sta ohladila ozračje in nas tako nekako spokorila. V tej številki revije Brat

Frančišek bomo v sklopu praznovanja 800-letnice vodila reda manjših bratov razmišljali o postu, molitvi in spokornosti.

Rubrika *Frančiškova duhovnost* nam odstira pogled na molitev, pokoro in post skozi oči p. Benedikta Emberšiča OFM in s. Emine Mulalić OFS in MFD.

Naša evangelizacija prinaša katehezo o molitvi, postu in spokornosti pa tudi razmišljanje o postu, ki ga je pripravila s. Cvetka Kompara OFS.

Poglejte utrinke z usposabljanja odgovornih za vzgojo in bratskih animatorjev in dogajanje po krajevnih bratstvih OFS, v Novem mestu pa je bil postavljen še en kip: frančiškan z rastočo knjigo.

Ne spreglejte nove *Žetve* in vrnitve naslova ŽRV na Brezje.

Sveta dežela pa kljub potresu v severnem delu (Sirija in Turčija) vabi na romanja.

Vsem želim prijetno branje! Vse dobro!
br. Janez Papa

Prošnja za podporo

Dragi bralci/ke revije Brat Frančišek!

Revija že 15 let izhaja brezplačno in povezuje brate in sestre *Frančiškovega svetnega reda*, molivce in molivke *Živega rožnega venca* ter članice in člane *Društva prijateljev Svete dežele*. Naklada se je v zadnjih letih povečala na 2.800 izvodov, ki jih po pošti pošiljamo na preko 1.700 naslovov doma in po svetu. Mnogo izvodov se brezplačno razdeli po naših bolnišnicah, da morejo biti tudi bolni in drugače preizkušani deležni duha sv. Frančiška. Skoraj 1.000 naročnikov prejema revijo v e-obliki po elektronski pošti, mnogi pa jo preprosto preberejo na spletnih straneh.

V teh letih so se močno povečali stroški tiskanja in poštne, zato smo se znašli v situaciji, ko se moramo zopet obrniti na vas za pomoč. V reviji boste našli priložen plačilni nalog, s katerim lahko prispevate svoj dar za pomoč pri izhajanju naše in vaše revije. *Bog povrni!*

P.S.: Člani *Društva prijateljev Svete dežele* prispevate svoj delež za revijo že v okviru redne članarine, zato vam ni potrebno še posebej prispevati za revijo, veseli pa bomo vsakega vašega daru.

V letu 2023 v rubriki Frančiškova duhovnost spremljamo razmišljanja ob 800-letnici potrditve Vodila reda manjših bratov in postavitve jaslí v Grecciu. V drugi številki je pred nami razmišljanje o molitvi, postu in spokornosti.

Molitev, pokora in post – po Frančiškovo

Sveti Frančišek na začetek vodila za manjše brate postavi znameniti stavek: »Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa«. Jezusovo oznanjevanje evangelija se je začelo prav s postom in molitvijo; in to z njegovim lastnim zgledom. Po Janezovem krstu ob Jordanu se je namreč Jezus umaknil v puščavo in se postil štirideset dni. Tako tudi mi, ki hočemo imeti Jezusa za svoj zgled, obhajamo štiridesetdnevni čas pokore in spreobrnjenja. Jezusov prvi klic na začetku oznanjevanja je bil: »Spreobrnite se, približalo se je namreč nebeško kraljestvo« (Mt 4,17). Molitev in pokora, ki morata biti nezdružljivo povezana, pa bistveno pripomoreta k našemu vsakodnevnemu spreobračanju od greha k svetosti. Skozi to pot spreobrnjenja je šel tudi sv. Frančišek, zato je tako poudarjal pomen pokore in posta. Tudi v svojem vodilu manjše brate spodbuja k temu in jim predlaga več postov in v središče postavi prav post pred veliko nočjo, ko pravi: »Postijo naj se drugih štirideset dni do velike noči.« Če radi pravimo, da nam je Frančišek lep zgled za molitev, naj nam bo tudi zgled za pokoro, katere del je tudi post.

Dobro vemo, da je sv. Frančišek prav tako kakor molitev, tudi post vzel zelo

zares. Morda tako »preveč zares«, da so ga njegovi bratje bolj občudovali kot posnemali. Pravzaprav je bilo kar vse Frančiškovo življenje od spreobrnjenja naprej ena sama molitev in pokora. Težko bi rekli kaj je bolj resnično: da je Frančišek doživel spreobrnjenje prek molitve in pokore, ali da je živel v molitvi in pokori zaradi spreobrnjenja. Bolj bo veljalo drugo, da ko se je spreobrn timeril, je začel živeti v tako rekoč nenehni molitvi in pokori. S tem je pokazal, da misli s svojim spreobrn timerjem resno in da zanj živeti po evangeliju ni zgolj beseda ampak življenje. Zanj molitev in pokora nista bila sama sebi namen, temveč ju je postavil v širši kontekst duhovnega življenja. To se lepo odraža na začetku pisma vsem kristjanom, ko zapiše: »Vsi, ki ljubijo Gospoda »z vsem srcem in z vso dušo in mišljenjem in z vso močjo« in ljubijo svoje bližnje kakor sami sebe, sovražijo svoja telesa z zablodami in grehi ter prejemajo telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa in obrodijo vredne sadove pokore. Torej gre za

stvar ljubezni do Gospoda in bližnjega. Frančišek je preko lastne izkušnje pred spreobrn timerjem spoznal, da prav grehi in zablode telesa onemogočajo pristno ljubezen do Boga in bližnjega. Tako lažje razumemo to njegovo veliko vneto za molitev, pokoro in post.

V knjigi Frančišek pot in sanje se avtor sprašuje: Kaj nagne človeka k pokori in zatajevanju? Ali obstaja kak smisel in razlog za odpoved in askezo? Zdi se, da si prvo vprašanje postavljajo bolj neverni, drugo pa verni. Današnji človek išče v vsem smisel in razlog, če tega ni, potem nima smisla nekaj delati ali se nečemu odpovedati. Ena od skušnjav nas kristjanov je tudi ta: Zakaj bi to delal, če ni potrebno? To je lahko tudi odgovor na vprašanje, zakaj je pri mnogih post in pokora tako malo cenjeno sredstvo za napredek v duhovnem življenju in notranjem spreobrn timerju. Če se vrnemo k prej omenjeni

knjigi, nam ta daje v tej »sodobni zagati« še en odgovor na to spraševanje: Čeprav pokore ni mogoče razložiti, so Frančiškovi bratje slutili, da gre za obn ovitev harmonije v sebi, s soljudmi in s Stvarnikom. Za Frančiška in brate je bilo to kot iskanje edenskega vrta pred prvim padcem. Raj je bil končna postaja potovanja in bratje so vedeli, da cilja ni lahko doseči. Za Frančiška je bila bolečina odpovedi le sredstvo za združitev z Bogom. V sebi je zaslišal glas, ki je bil močnejši od hrupa tega sveta. Zato je pokoril telo, kadar je to kričeče zahtevalo pozornost. Za Frančiška in njegove brate ta pot pokore in odpovedi ni bila zaman. Pomagala jim je do združitve z Bogom. Kajti prav pokora in post nas od zemeljskega vodita k nebeškemu. In to lahko izkusimo tudi mi, če bomo šli skupaj s Frančiškom po tej nelahki poti za Gospodom!

p. Benedikt Emberšič OFM

Molitev, post, spokornost

Kot sestra OFS in od decembra lani tudi sestra Male Frančiškove družine si vsakodnevno prizadevam, da bi živela pot trajnega spreobrnjenja in sprave z Bogom ter z brati in sestrami (Prim. VodOFS 7). To prizadevanje se je pri meni začelo že pred vstopom v OFS in MFD. Globoko spreobrnjenje sem doživela pri Kraljici miru na Kureščku v času priprave na pravniški državni izpit. Prvič v življenju sem doživela neskončni Božji mir in njegovo čudovito ljubezen. V tistem času sem se na Kureščku udeležila tudi seminarja p. Jamesa Manjackala, ki nas je povabil naj hodimo vsak dan k sveti maši, da Jezusa potrebujemo. In če gremo po različnih dejavnostih, npr. v kino, v opero itd., gremo lahko toliko bolj k sveti maši. Eno leto kasneje sem kot katehumena prejela zakramente uvajanja. Približno dve leti po svetem krstu sem se začela vsakodnevno udeleževati svete maše. Skozi večletno izkušnjo sem vedno bolj spoznavala, da

mi Jezus v Evharistiji daje moč in pogum, da grem lažje skozi vsakodnevne težave, napore, duhovne boje, stiske, preizkušnje in trpljenje ter da lažje ostajam na poti dobrega in ljubezni. V času epidemije covid-19 sem ob zaprtju cerkva še globlje spoznala, da živim iz vsakodnevnega prejemanja svete Evharistije. Da je sveta maša (v živo) središče in vir mojega in bratskega življenja ter mojega slehernega dneva. Evharistični Gospod je moja radost, Kralj in središče mojega srca, moje vse. Kmalu po spreobrnjenju sem spoznala, da sem majhna, šibka in grešna, in da brez Jezusa ne morem ničesar dobrega storiti. In da dejavna ljubezen, ki edina nikoli ne mine, ni iz moje sposobnosti. Da se moram jaz manjšati, Jezus Kristus pa večati v meni. K sveti spovedi sem sprva hodila enkrat mesečno, postopoma pa pogosteje. Zadnja leta hodim k sveti spovedi enkrat tedensko. Glede vseh težjih zadev, s katerimi se srečujem v življenju, poklicanosti in pravniškem poklicu, imam duhovne pogovore z duhovnikom. Na poti razločevanja poklicanosti so mi izjemno pomagale duhovne vaje v tišini (enkrat

do dvakrat na leto) ter spremljane duhovne vaje v življenju, ki so trajale nepretrgoma tri leta. V tistem času sem Božjo besedo oziroma evangelij še bolj vzljubila in vedno globlje spoznavala Jezusa Kristusa, ga vedno bolj ljubila in slavila. Sedaj imam s sestrami MFD enkrat na mesec skupne duhovne obnove in enkrat na leto skupne duhovne vaje v tišini.

Mene je Gospod osvojil z neizmernim usmiljenjem ter neskončno in nežno ljubeznijo. In upošteva mojo počasno in šibko naravo. Zato si na poti umiranja sebi ne delam sile. Tudi v tem se izročam Jezusu po Mariji. Vsa sem odprta za Boga, Njegovo voljo in ljubezen ter mu popolnoma zaupam. Vsak dan ga prosim, da mojo notranjost in vse moje življenje uskladi s svojo sveto voljo in da odstrani iz mene vse ovire Njegovi ljubezni. Vse sprejemam iz Njegovih rok. Sodelujem z milostjo. Ko pridejo stiske, duhovni boji, trpljenje ali ko Bog odstrani iz mene kako oviro ali omejitev ljubezni, me sprva boli. Po tem pa prihaja večja svoboda Božjih otrok, več Božje ljubezni in se tega veselim. Hrepenim le po Božji ljubezni zase ter za vse brate in sestre. Brez vsega sem lahko, samo brez Njegove ljubezni ne morem. Postim se po cerkvenih predpisih. Po notranjem navdihu izpustim dnevni obrok iz ljubezni do Jezusa.

Od spreobrnjenja naprej je bil v meni vseskozi klic k nenehni molitvi. Da bi bila v vseh trenutkih in dogodkih življenja povezana z Bogom. Na tej poti so mi pomagala romanja v Paray le Monial in različna Marijina svetišča. Molitev rožnega venca sem še bolj vzljubila, poglobila in pomnožila na rožnovenski poti na Brezjah po čudoviti naravi in v Medjugorju. Izjemno sem hvaležna

Bogu da lahko hodim, gledam lepoto Božjega stvarstva in ob tem molim ter skupaj z Marijo premišlujem skrivnosti našega odrešenja. Vsak dan molim pred Najsvetejšim in Jezusu po Mariji prinašam potrebe Cerkve, Frančiškove družine, duhovnikov, drugih Bogu posvečenih oseb in vsega človeštva. V molitvi pred Najsvetejšim sem srečna. Zelo lepa mi je molitev brevirja, ki me hrani. Večkrat na dan izročim sebe in vse ljudi Mariji ter po Mariji Jezusu. Kot sestra MFD si prizadevam za življenje v stalni edinosti z Bogom, v celici duše, sredi sveta. Le tako lahko prinašam bratom in sestram Jezusa in ne sebe. Naj zaključim z besedami svetega papeža Janeza Pavla II., da je »svetost edina sila, ki svet spreminja na bolje«.

s. Emina

Leta od 2023 do 2026 bodo namenjena slavljenju petim osemstoletnicam, ki so povezane s svetim Frančiškom. Najprej je tu 800 let potrjenega Vodi la manjših bratov, ki se ga spominjamo v letošnjem letu. Tej temi bomo namenili tudi prve številke revije Brat Frančišek.

Kateheza: molitev, post, spokornost

Uvodna molitev ali pesem:

molitev Oče naš ali pesem Oče naš nebeški ali pesem Oče, združi nas.

Božja beseda:

Najprej se priporočimo Svetemu Duhu z molitvijo.

Preberemo odlomek iz evangelija po Janezu: Jn 15,1-17 - Jezus je resnična vinska trta.

Nekaj trenutkov ostanemo v sveti tihoti in gledamo Jezusa, kaj nam govori, kako nam govori.

Preberemo naslednje odlomke iz Vodila OFS (Vod) in Generalnih konstitucij OFS (GK):

1. O spokornosti in postu:

Kot »spokorni bratje in sestre« naj v moči svojega poklica in spodbujeni od notranje razgibanosti evangelija priličijo svoj način mišljenja in ravnanja Kristusovemu s pomočjo dokončnega in popolnega spremenjenja, ki ga evangelij imenuje »spreobrnjenje« in je zaradi človeške slabosti potrebno vsak dan. (Vod 7) Sredstva za razvijanje te posebnosti poklica sestre in brata OFS (trud za življenje v duhu stalnega spreobračanja), osebno in v bratstvu, so:

- ☞ poslušanje in bogoslužje Božje besede,
- ☞ prenova življenja,

- ☞ duhovne vaje,
- ☞ pomoč duhovnega svetovalca,
- ☞ spokorna bogoslužja. (GK 13/1.)

Na tej poti obnove je zakrament sprave prednostno znamenje Očetovega usmiljenja in vir milosti (Vod 7). Večkrat naj pristopijo k zakramentu sprave (GK 13/1.).

Sad spreobrnjenja, ki je odgovor na Božjo ljubezen, so dela ljubezni do bratov in sester. (GK 13/2.)

Frančiškovi bratje in sestre naj spokorna dela, kakor sta post in vzdržnost od mesnih jedi, spoznajo, cenijo in opravljajo po splošnih cerkvenih navodilih. (GK 13/3.)

2. O molitvi in premišljevanju:

Kakor je bil Jezus pravi častilec Očeta, tako naj bo molitev in premišljevanje duša njihovega življenja in delovanja

(Vod 8). Pravi častilci lahko častijo in molijo Boga na vsakem kraju in ob vsakem času. Vendar naj se bratje in sestre trudijo najti trenutke za tihoto in zbranost, da bi se posvetili izključno molitvi (GK 14/5.).

Udeležujejo naj se zakramentalnega življenja Cerkve, predvsem evharistije (Vod 8). Evharistija je središče cerkvenega življenja, v njej nas Kristus združuje s seboj in med seboj kot eno telo. Bratje in sestre naj se, čim pogosteje je mogoče, udeležujejo svete maše. Evharistija naj bo središče bratskega življenja. (GK 14/2.)

Kratko razmišljanje o temi:

»Jezus je trta in po Njem, kakor limfa v drevesu, prehaja na mladike ljubezen Boga samega, Sveti Duh. Poglejte, mi smo mladike in s to priliko nam želi Jezus pojasniti, zakaj je pomembno ostati povezan z Njim. Mladike niso samozadostne, ampak so popolnoma odvisne od trte, ki je vir njihovega življenja. Tako je z nami kristjani. S krstom smo bili cepljeni v Kristusa. Od njega smo zastonj prejeli dar novega življenja in lahko ostanemo v vitalnem občestvu s Kristusom. Potrebno je le ostati zvest krstu ter rasti v domačnosti z Gospodom preko molitve, vsakodnevne molitve ter poslušnosti in učljivosti njegovi Besedi, branja evangelija, udeleževanja zakramentov, še posebej evharistije in svete spovedi.

Ko je nekdo tesno povezan s Jezusom, je deležen darov Svetega Duha, ki so, kot pravi sv. Pavel: »ljubezen, veselje, mir, velikodušnost, dobrohotnost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost, samoobvladovanje« (prim. Gal 5,22-23). Sadovi te povezanosti z Jezusom so čudoviti, saj je vsa naša oseba preoblikovana z milostjo Duha, torej duša, razum, volja, čustva in tudi telo. Prejemamo novi način ob-

stajanja, saj postaja Jezusovo življenje naše življenje. Lahko mislimo kot On, delujemo kot On, gledamo na svet in na stvari z Jezusovimi očmi. Zaradi tega lahko ljubimo z njegovim srcem naše brate in sestre, začeni pri najbolj revnih in trpečih in tako prinašamo svetu sadove dobrote, karitativne ljubezni in miru. Dejavnja ljubezen je središče, srce utripajoče Božje Besede, ki daje življenju trdnost in ne bo nikoli minila. Kdor dela dobro, vlaga za večnost.

Kristus ve, da se je potrebno počutiti ljubljene, da bi lahko delali dobro; ve, kako slabotni in grešni smo; pozna šibkosti našega srca; vidi, kako ga je ranilo zlo, ki smo ga povzročili ali utrpeli; ve, da potrebujemo odpuščanje. Moramo z zaupanjem pustiti Bogu, da nam odpusti. On premaga greh in nas dvigne iz bede,

če mu jo le zaupamo. Skrivnost greha je, da se oddaljimo od Boga, od drugih, od nas samih. Jezus nas v evangeliju vabi, da živimo molitev, dobrodelnost in pokoro (tri zdravila, ki zdravijo od greha) z doslednostjo in verodostojnostjo, s premagovanjem hinavščine. »Postni čas naj bo čas dobrodejnega 'obrezovanja' dvoličnosti, posvetnosti, brezbržnosti: da ne bi mislili, da je vse v redu, če sem v redu jaz; da bi razumeli, da tisto, kar šteje, ni odobravanje, iskanje uspeha ali soglasja, temveč čiščenje srca in življenja; da bi ponovno našli krščansko identiteto, to je ljubezen, ki služi, ter ne egoizem, ki služi sam sebi.« (papež Frančišek)

Aktivnost za delo po bratstvih:

Razdelimo se v skupine, pri čemer vsaka skupina sestavlja do največ 6 bratov/sister. Vsak brat/sestra najprej v tišini premisli in si odgovori na spodnja vprašanja (15 minut). Lahko si zapiše odgovore, kaj ga nagovarja, kaj se ga je dotaknilo, ... Nato si po skupinah podelijo odgovore. Po podelitvi se vrnemo vsi nazaj v skupni prostor, kjer le en brat/sestra iz posamezne skupine pove o bistvenih delih skupne podelitve po skupinah.

Vprašanja:

- ☞ Kaj me je nagovorilo (kaj sem slišal, kaj se me je dotaknilo) v prebrani Božji besedi, besedilu iz Vodila ter Generalnih konstitucij OFS ter kratkem razmišljanju o temi?
- ☞ Kaj mi pomenijo in kako so v mojem življenju vključeni molitev, post in pokora?
- ☞ Kje se na svoji življenjski poti srečujem s pomanjkljivostjo, šibkostjo, grehom ..., ki me ovira, da bi molitev, dobrodelnost in pokoro živel/a bolj dosledno in verodostojno?

Za katero (eno ali več) od primeroma naštetih odgovorov / kontemplacije / akcije / izročitve Boga si bom v tem

postnem času iz ljubezni do Boga še bolj prizadeval/a, da bo v meni vedno več prostora za Boga in bližnjega, za Božjo ljubezen: odpoved aktivnostim, da najdem čas v dnevu za obisk svete maše, ki je središče cerkvenega, bratskega in mojega življenja, večkrat pristopim k zakramentu svete spovedi, rad se zadržim pri premišljevanju Božje besede, poglobim in pomnožim vsakodnevno molitev brevirja in rožnega venca, obiščem Jezusa v cerkvi ali kapeli in se prepustim njegovi nežni ljubezni, čez dan se večkrat spomnim na Jezusa in mu pošiljam kratka sporočila (npr. Jezus ljubim te nadvse, pomnoži mi ljubezen, Jezus, vate zaupam, Jezus, ves sem tvoj, Jezus, pošlji svojega Duha, Jezus, ti si moje vse, Jezus, hvala ti), večkrat na dan se zahvalim dobremu Bogu za vse čudeže in pozornosti s katerimi nas neprestano obdarja, trudim se, da ne bi obsojal drugih, da ne bi izrekal besed, ki ranijo druge, zavračam slabe misli o sebi, drugih, trudim se, da ne bi bil nezadovoljen, da se ne bi pritoževal, jamral, da ne bi ogovarjal drugih, da ne bi vsiljeval drugim, da mora biti po moje, da ne bi opravil krivičnih dejanj, da ne bi nikogar silil v nič, trudim se premagovati hinavščino, zavist, zamere, jezo, samovoljo, sebičnost, odpovem se internetu, televiziji, radiu, telefonu, odpovem se sladkarijam, kavi, alkoholu, cigaretam, odpovem se delu materialnih

dobrin (delu plače, hrane, oblačil, obutve ...) in jih darujem bližnjim v pomanjkanju (doma, po svetu, v Etiopiji, Keniji, Somaliji, Madagaskarju, Braziliji ...), postim se in se vzdržim od mesnih jedi, umiram svojim predstavam, stereotipom, pričakovanjem v odnosu do Boga, bližnjega in sebe, ...

PRILOGE:

Božja beseda: Jn 15, 1-17 - Jezus je resnična vinska trta

»Jaz sem resnična vinska trta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, ki ne rodi sadu, odstrani; in vsako, ki rodi sad, očisti, da rodi še več sadu. Vi ste že čisti zaradi besede, ki sem vam jo povedal. Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu, kajti brez mene ne morete storiti ničesar. Če kdo ne ostane v meni, ga vržejo proč kakor mladiko in se posuši. Te mladike poberejo in vržejo v ogenj in zgorijo. Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo. V tem je poveljčan moj Oče, da obrodite obilo sadu in postanete moji učenci. Kakor je Oče mene ljubil, sem tudi jaz vas ljubil. Ostanite v moji ljubezni! Če se boste držali mojih zapovedi, boste ostali v moji ljubezni, kakor sem se tudi jaz držal zapovedi svojega Očeta in ostajam v njegovi ljubezni. To sem vam povedal, da bo moje veselje v vas in da bo vaše veselje dopolnjeno. **To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil.** Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji, če delate, kar vam naročam. Ne imenujem vas

več služabnike, ker služabnik ne ve, kaj dela njegov gospodar; vas sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta. Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in da vaš sad ostane; tako vam bo Oče dal, kar koli ga boste prosili v mojem imenu. To vam naročam, da se ljubite med seboj!»

Daljša razmišljanje o temi (iz katehez papeža Frančiška):

Jezus je trta in po Njem, kakor limfa v drevesu, prehaja na mladike ljubezen Boga samega, Sveti Duh. Poglejte, mi smo mladike in s to priliko nam želi Jezus pojasniti, zakaj je pomembno ostati povezan z Njim. Mladike niso samozadostne, ampak so popolnoma odvisne od trte, ki je vir njihovega življenja. Tako je z nami kristjani. S krstom smo bili cepljeni v Kristusa. Od njega smo zastonj prejeli dar novega življenja in lahko ostanemo v vitalnem občestvu s Kristusom. Potrebno je le ostati zvest krstu ter rasti v domačnosti z Gospodom preko molitve, vsakodnevne molitve ter poslušnosti in učljivosti njegovi Besedi, branja evangelija, udeleževanja zakramentov, še posebej evharistije in spovedi.

Ko je nekdo tesno povezan s Jezusom, je deležen darov Svetega Duha, ki so, kot pravi sv. Pavel: »ljubezen, veselje, mir, velikodušnost, dobrohotnost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost, samoobvladovanje« (prim. Gal 5,22-23). Sadovi te povezanosti z Jezusom so čudoviti, saj je vsa naša oseba preoblikovana z milostjo Duha, torej duša, razum, volja, čustva in tudi telo. Prejemamo novi način obstajanja, saj postaja Jezusovo življenje naše življenje. Lahko mislimo kot On,

delujemo kot On, gledamo na svet in na stvari z Jezusovimi očmi. Zaradi tega lahko ljubimo z njegovim srcem naše brate in sestre, začeni pri najbolj revnih in trpečih in tako prinašamo svetu sadove dobrote, karitativne ljubezni in miru.

Sv. Pavel nam pove, da je dejavna ljubezen središče, srce utripajoče Božje Besede, ki daje življenju trdnost in ne bo nikoli minila. Kdor dela dobro, vraga za večnost. Od kje prihaja resnična ljubezen? Kdor ljubi, je bil rojen iz Boga, kajti Bog je ljubezen.« Resnična ljubezen je Bog.»

Kristus ve, da se je potrebno počutiti ljubljene, da bi lahko delali dobro; ve, kako slabotni in grešni smo; pozna šibkosti našega srca; vidi, kako ga je ranilo zlo, ki smo ga povzročili ali utrpeli; ve, da potrebujemo odpuščanje. Zato nam sveti apostol Pavel ne reče, da moramo nekaj narediti, ampak da se moramo pustiti spraviti se z Bogom, mu z zaupanjem pustiti, da nam odpusti. Kajti Bog »je večji od našega srca« (1 Jn 3,20). On premaga greh in nas dvigne iz bede, če mu jo le zaupamo. Sami se moramo namreč prepoznati potrebne usmiljenja. To je prvi korak krščanske poti. Gre za to, da vstopimo skozi odprta vrata, ki so Kristus, tja, kjer nas čaka On sam, Zveličar, in nam ponuja novo ter radostno življenje. Ne ostanimo sami v sebi, temveč pojdimo k Njemu! Tam sta počitek in mir.»

Gospod pravi, naj se vrnemo k njemu »z vsem srcem«. Torej ne zgolj s kakšnim zunanjim dejanjem, ampak iz globine nas samih. Skrivnost greha je, da se oddaljimo od Boga, od drugih, od nas samih. Vsi vidimo, kako težko je zares zaupati Bogu; se mu izročiti kakor Očetu, brez strahu. Vidimo, kako težavno je ljubiti druge, namesto da

o njih slabo mislimo; koliko nas stane delati resnično dobro, ko nas privlači in zapeljuje toliko materialnih stvarnosti. Toda poleg te zgodbe greha je Jezus uvedel zgodbo zveličanja. Evangelij nas vabi k uporabi treh sredstev, treh zdravil, ki zdravijo od greha:

☞ **molitev** (je osebno srečanje z Gospodom, ki skrajša razdalje nastale z grehom. Moliti pomeni reči: 'Nisem samozadosten, potrebujem Te, Ti si moje življenje in moje zveličanje.'«). Molitev odpira nebo.)

☞ **dobrodelnost** (resnična ljubezen namreč nikoli ni neko zunanje dejanje. Ne pomeni na nečesa dati, da bi pomirili vest. Predstavlja sprejeti nekoga, ki potrebuje naš čas, naše prijateljstvo ali našo pomoč. Pomeni živeti služenje s premagovanjem skušnjave zadovoljevanja sebe.)

☞ **post** / pokora (ta nas osvobaja odvisnosti in nas navaja biti bolj rahločutni in usmiljeni. Post je povabilo k preprostosti in medsebojni delitvi: odstraniti nekaj z lastne mize in iz lastnih dobrin, da bi ponovno našli resnično dobro svobode.)

Jezus nas vabi, da bi molitev, dobrodelnost in pokoro živeli z doslednostjo in verodostojnostjo, s premagovanjem hinavščine. »Postni čas naj bo čas dobrodejne- ga 'obrezovanja' dvoličnosti, posvetnosti, brezbriznosti: da ne bi mislili, da je vse v redu, če sem v redu jaz; da bi razumeli, da tisto, kar šteje, ni odobravanje, iskanje uspeha ali soglasja, temveč čiščenje srca in življenja; da bi ponovno našli krščansko identiteto, to je ljubezen, ki služi, ter ne egoizem, ki služi sam sebi.« »Stopimo na pot skupaj, kakor Cerkev,«, »uprimo pogled v Križanega. On, ki nas ljubi, nas vabi, da bi se pustili spraviti z Bogom in da bi se vrnili k Njemu, da bi ponovno našli sami sebe.«

Molitev ob katezezi:

O, Kristus, da mi plemenito srce, da ti bom mogel bolje služiti.

Močno srce, da bom iskal visoke vzore in ne povprečnih izbir.

Za delo požrtvovalno srce, da bom gledal v njem zaupano poslanstvo in ne breme.

V trpljenju veliko srce, da bom dober vojak pred svojim križem in čuteč Cirenejec za križe drugih.

Veliko srce za svet, razumevajoče za njegove krhkosti, a nedotakljivo za njegove ideje in mike.

Veliko srce za ljudi, zvesto in pozorno, zlasti pa uslužno srce, predano malim in ponižnim.

Srce, ki ne bo zagledano vase, ki se bo vedno opiralo nate,

srečno v služenju tebi in bratom, Gospod, vse dni mojega življenja. Amen.

Razmišljanje naše sestre tretjerednice o postu

Postni čas začenjamo na pepelnično sredo s pomenljivim obredom pepeljenja, ki ga spremljajo resne besede: »Spreobrne se in veruj evangeliju!«

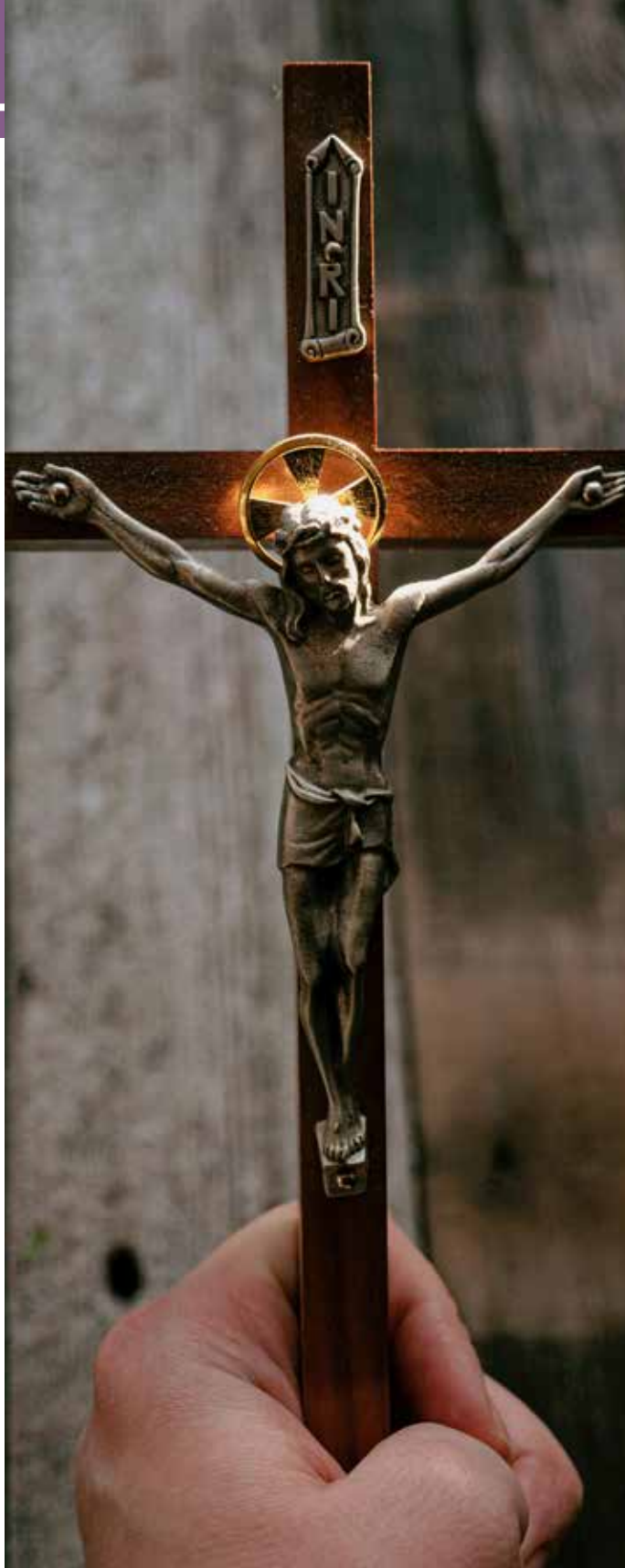
Traja 40 dni in človeka opominja, da je prišel čas, ko naj obnovimo svoje življenje, da bo podobno življenju Vstalega Kristusa. Pepel je znamenje minljivosti in smrti, križ pa znamenje življenja in večnosti.

Krščansko življenje in pokora sta tesno povezana med seboj. Jezus je rekel: »Če hoče kdo priti za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj. Križ in pokora v postnem času bosta morda za nekoga: omejitev kajenja, odpoved alkoholu, za nekoga vestno izvrševanje dolžnosti v poklicu, družini, večja potrpežljivost v težavah ...

V postnem času smo povabljeni, da se bolj posvetimo molitvi. Pri vsem tem bomo spoznali, da potrebujemo usmiljenje in priložnost za novo življenje v iskreni spovedi.

Zadnjih teden postnega časa imenujemo Veliki teden. Te dni nas bogoslužje uvaja v odrešilno trpljenje. Na Cvetno nedeljo blagoslovimo oljčne vejice in drugo zelenje, ki ga verniki v procesiji nesemo v cerkev. S tem se spominjamo Kristusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem, kjer je dovršil svojo velikonočno skrivnost.

Na Veliki četrtek imajo škofje v stolnih cerkvah svojih škofij krizmeno mašo, kjer blagoslovijo in posvetijo sveto krizmo, krstno in bolniško olje. Tu so duhovniki povezani s svojimi škofi, kjer znova potrdijo zvestobo svoji službi.

Ta dan s slovesnim večernim bogoslužjem obhajamo spomin postavitve svete evharistije in mašniškega posvečenja. Jezus Kristus je postavil trajno daritev za naše odrešenje in njegovo telo je hrana, ki nas krepi. Njegova kri, za nas prelita, pa nas očisti grehov. Ko pevci zapojejo Slavo, utihnejo orgle in zvonovi. Po sveti maši pa Jezusa v Presvetem zakramentu prenesejo v Božji grob, kjer smo verniki skupaj z njim v ječi.

Veliki petek je edini dan v letu, ko se ne obhaja sveta evharistija. Duhovnik daruje svoje življenje na oltarju križa. Jezusova smrt na križu nam je ta dan ves čas živo pred očmi. Bogoslužje velikega petka ima tri dele: opravilo Božje besede, češčenje križa in sveto obhajilo. Cerkev ta večer v desetih izredno lepih prošnjah moli za vse potrebe. Razkrivanje in češčenje križa je še posebej pretresljivo, ko duhovnik trikrat zapoje: »Glejte les križa, na katerem je zveličanje sveta viselo«. Sveto obhajilo na ta dan ne pomeni le združitve s Kristusom, temveč nas vodi tudi v Njegovo trpljenje. Ob 15. uri, uri Jezusove smrti na križu, molimo Križev pot. Na ta dan se na polju, v vrtu in z živino ne dela.

Na veliko soboto navsezgodaj zjutraj duhovnik blagoslovi ogenj, ki ga nato ministranti ponesejo po domovih vernikov, kjer prižgemo svečko in poskrbimo, da ta gori tudi na Velikonočni dan. Ta dan se zadržimo pri Jezusovem grobu in globoko v srcih premišljujemo veličino Njegovega odrešenja. Zvečer je slovesna velikonočna vigilijska z

močno simboliko. Prižge se velikonočna sveča in se slovesno prenese v cerkev. Sledi besedno bogoslužje z osmimi odlomki božje besede in pred novoza-veznim odlomkom slovesno zapojemo Slavo in nato alelujo pred evangelijem. Sledi krstno bogoslužje z litanijami vseh svetnikov in krstom katehumenov. In naposled evharistično bogoslužje.

Velikonočno jutro, v katerem z vsem srcem trikrat zapojemo »Aleluja« in se zvrstimo v velikonočno procesijo, kar je vrhunec našega praznovanja.

Ob zaključku tega razmišljanja bom z vami delila zgodbo:

Neka mamica je svojim otrokom razlagala pomen jedi, ki jih na Veliko soboto nesemo v Cerkev k blagoslovu. Na lepo pogrnjeno mizo, okrog katere so bili zbrani otroci, je položila pisan jerbasa. Najprej je vanj položila velik, dišeč kolač. To je spomin na Kristusovo trnovo krono. On trnovo krono, mi pa sladko pogačo, je rekla. Bog bodi zahvaljen! Nato je prinesla pet rdečih pirhov. To so petere bridke Jezusove rane, pet kapelj Njegove svete krvi. Sveta kri, bodi počesčena »stotavžentkrat!« Za obod jerbasa je zataknila tri korenine hrena, rekoč: »Lejte, otroci, to so strašni žebli, s katerimi so pribili Zveličarja na križ. Z vsakim grehom ga znova in znova pribijate na križ!« Nato zadehti pleče in gnjad. Otroci, ki cele tedne niso okusili mesa, se dvignejo na prste. »Tudi meso bo blagoslovljeno. To pomeni jagnje, samega Jezusa, ki je bil za nas zaklan«. Jervas je napolnjen. Pogrnila ga je z belim prtjem, skrbno pripravljenim. Sama lepota in skrivnost ga je. Družina vsa zamaknjena gleda in molči. Mama je obred končala in njene besede še spokojno plavajo nad jerbasaom: »Svete so, Božje so.«

Cvetka Kompara OFS

Duhovne vaje OFS v Piranu

Drage sestre in bratje, dragi dobri ljudje!

Narodni svet Frančiškovega svetnega reda vas vabi na duhovne vaje v minoritski samostan v Piranu. Voditelj bo p. Benedikt Emberšič OFM.

samostanu ne bodo prenočevali, lahko ob prijavi naročijo posamezne obroke hrane. (Cena za zajtrk 4 €, kosilo 6 €, in večerja 5 €)

Udeleženci bodo v večini nameščeni v skupinskih sobah s pogradi, nekaj je tudi dvoposteljnih sob. Zato prosimo vse, ki se bodo prijavili, da to sprejmejo z razumevanjem.

Prijavite se lahko po elektronski pošti na naslov:

mirko.fsr@gmail.com
ali s SMS na 051 310 419.

Ker je število udeležencev omejeno, vas prosimo, da se prijavite čimprej.

Opozorilo! Vsi udeleženci morajo izpolnjevati PCT pogoj in druge omejitve zaradi epidemije, če bodo takrat še potrebne!

Mir in dobro!

Za NS OFS Slovenije
br. Mirko Potočnik

Začetek duhovnih vaj bo v petek 21. 4. zvečer in se zaključijo v nedeljo 23. 4. s skupnim kosilom.

Prispevek za udeležence, ki bodo s seboj prinesli posteljnino znaša 70,00 €, za tiste, ki ne bodo imeli svoje posteljnine pa je dodatek 5,00 €. Tisti, ki se bodo udeležili duhovnih vaj pa v

Usposabljanje za odgovorne za vzgojo in bratske animatorje

Letošnji Martinov konec tedna (od 11. do 13. novembra 2022) je bil v Kančevcih Frančiškovo obarvan. Narodni svet OFS je namreč pripravil usposabljanje za odgovorne za vzgojo in bratske animatorje. Ker smo podobno zadevo letos pripravili prvič, nas sicer ni bilo mnogo, je pa bilo srečanje prijetno in koristno in ob koncu zelo lepo ocenjeno. Tukaj sta dva vtisa udeleženk iz ene in druge skupine:

Srečanje za odgovorne za vzgojo je bilo namenjeno ozaveščanju, kako udejanjiti našo službo v bratstvu. Zame je bilo zelo bogato, ker smo udeleženci lahko bili iskreni in slišani, ko smo delili svoja videnja in probleme, ki jih čutimo v povezavi s svojo službo odgovornih za vzgojo. Srečanje sta zelo dobro vodila s. Andreja Štunf in br. Milan Fras. Na začet-

ku sta nas uvedla v razmišljanje o tem, koliko poznamo svoje bratstvo; sestre in brate ter njihova življenja, družine, otroke, hrepenenja, cilje ali bolezni. Kaj vemo o njihovem notranjem življenju, kakšna prepričanja živijo, kakšne hobije imajo ipd. Hvaležna sem za ta srečanja, ker mi je dalo veliko moči, poguma, veselja, novih idej za delo v prihodnje. Bogu hvala in svetemu Frančišku za to srečanje in prošnja, da se v prihodnje še srečamo. Hvala za lepoto življenja v bratstvu. (s. Ružica)

V naši skupinici smo najprej malo obujali spomine na otroštvo in mladostništvo. Tako smo se tudi spoznavali in hkrati pripravljali teren za pogovor o Frančiškovi mladini in otrocih. V povezavi z njimi pa prehajali na razmišljanje o vlogi bratskega animatorja, ki predstavlja pomembno vez med njimi in OFS.

Na podlagi vsega tega, naših izkušenj in Smernic za bratsko animacijo (sprejetih na seji Predsedstva pred Generalnim kapituljem 2011) smo naredili analizo trenutnega stanja na področju FO in

FRAME v Sloveniji ter bratskih animatorjev po naših bratstvih, razglabljali o ciljih, metodah in idejah.

V sproščenem in zaupnem vzdušju smo si med seboj podelili mnenja, izkušnje, stiske, želje, potrebe ... Vzeli smo si čas za pogovor o perečih vprašanjih, razmišljali kakšni bi lahko bili prvi koraki pri vzpostavljanju (večje) komunikacije med FRAMO in OFS, kako bi opolnomočili bratske animatorje pri opravljanju njihovega poslanstva, ponudili pomoč pri (ponovni) vzpostavitvi skupin FO in FRAMA ... Od mladostne zagnanosti je kar žuborelo ... Vse to pestro dogajanje smo na vsake toliko olepšali še s kakšno »novo« pesmijo iz stare pesmarice ☺ ob zvokih ukulele.

Zaključili smo v veliki hvaležnosti za vse podeljeno, z optimističnim pogledom naprej in zavedanjem kako dragocene so vezi med FO, FRAMO in OFS. Poslani smo si na pot, da se bogatimo, se dopolnjujemo

in skupaj, po zgledu sv. Frančiška, živimo veselo novico. Eden izmed prvih korakov je lahko molitev – drug za drugega, za vse nas, našo povezanost in da vse to prinašamo v Božje roke, da Jezus posveti, blagoslovi, napolni s Svetim Duhom in stori kot je Očetova volja.

s. Ksenja OFS

Darovi za revijo Brat Frančišek januar '23 - februar '23 = 495 € Bog povrni!

10,00 €	Antonija Bolka
15,00 €	Benedik Ivan, Elizabeta Pirnat
20,00 €	Ličen Anica, Pinculič Danijela, Modrijan Frančiška, Radovanovic Karmela Modrijan Frančiška
25,00 €	Župnijski Urad, Ivica Tibola
30,00 €	Ivanka Hočevan, Matilda Špur, Bernardka Adamič
35 €	Ivanka Meglen
50 €	Sabolič Katja, Setsre Farnčiške
80 €	Gregor Bozic

Molimo za Fani

Predsednico narodnega sveta OFS Fani Pečar priporočamo v molitev za čim prejšnje okrevanje po možganski krvavitvi, ki jo je doživela v mesecu januarju.

V KB Šiška se vedno nekaj dogaja

V nedeljo, 18. decembra 2022, je bila v KB Šiška spet priložnost za veselje. Decembrsko srečanje

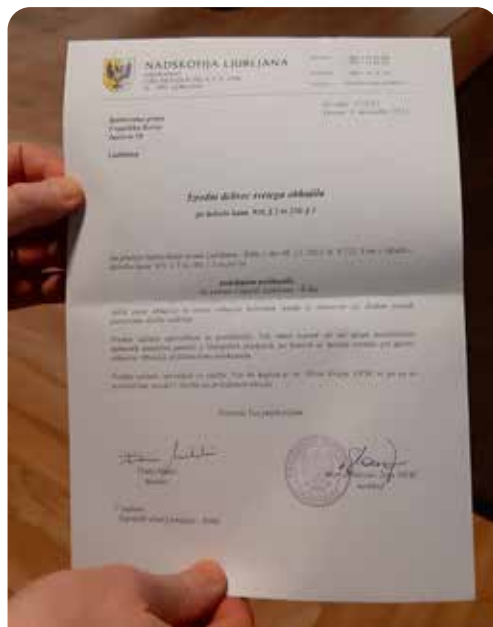

smo že tradicionalno imeli pri družini Potokar. Popoldansko druženje smo začeli z molitvijo in pesmijo ob Mariji Romarici, nadaljevali pa s posebnim obredom, s katerim je naš duhovni asistent p. Silvin Krajnc OFM uvedel našo sestro Frančiško Koren OFS v službo izredne delivke svetega obhajila. Bratstvo se je veselilo s svojo sestro, ki je v veliki ponižnosti in spoštljivosti prosila za Božjo pomoč in blagoslov pri opravljanju tega plemenitega poslanstva. Praznovanje se je nadaljevalo ob bogato obloženi mizi in veselem druženju bratov in sester, ki se zavedajo »kako dobro in kako prijetno je, če bratje složno prebivajo skupaj!« (prim. Ps 133,1).

Že dolgo je v nas tlela želja, da bi obiskali drugi red svetega Frančiška – sestre klarise. Zato smo se na februarско srečanje podali na hribček v Nazarje, kjer v samostanu sestre klarise noč in dan molijo in prosijo za vse nas. Najprej so nas povabile v kapelo, kjer smo ob njihovem petju in molitvi začutili kanček nebes. Sestra, ki je bila prvič pri njih na obisku, nam je s solznimi očmi povedala, da je

začutila mir, ki ga svet ne more dati. Ob dobrotah, ki so jih sestre z ljubeznijo pripravile za nas in ob pogovoru, nam je čas prehitro minil. Pripovedovale so nam, kako Bog skrbi zanje in o njihovem zaupanju v Božjo Previdnost. Mir in blagoslov, ki smo ju prejeli, smo prinesli tudi našim bratom in sestram, ki se obiska niso mogli udeležiti. Zagotovo pa se kmalu spet srečamo.

Jaslice 2023

**GORICA-NOVA GORICA,
16. bratsko srečanje ob jaslicah
v duhu sv. Frančiška**

Prve jaslice, takšne, kakršne poznamo še danes, je postavil v gozdu blizu mesteca Greccio v Laciju sv. Frančišek Asiški pred natanko 800 leti. V istem času je nastalo Vodilo Frančiškovega svetnega reda. Dveh jubilejev so se člani bratstev FSR Nova Gorica in Gorica spomnili na že 16. bratskem srečanju z naslovom "Čudovita znamenja" (Admirabilia signa), ki je potekalo na meji med sestrskima mestoma.

Na Trgu Evrope, posebnem kraju, ki govori o združevanju, miru in prijateljstvu, se je 7. januarja 2023 popoldne zbrala množica ljudi, med njimi so bili tudi goriški nadškof Carlo Roberto Maria Redaelli, koprškega škofa Bizjaka je zastopal g. Bogdan Vidmar, navzoči so bili tudi duhovni voditelji bratstev, duhovniki, redovniki in redovnice ter drugi verniki. Na trgu so prisluhnili pripovedi o tem, kako se je sv. Frančišek v prvi polovici decem-

bra 1223 vrnil iz Svete dežele. Tam se je dotaknil blagoslovljene zemlje, kjer se je v mrzli votlini rodil Jezus. Zato je prijatelju Janezu Velliti dejal, da bi rad podoživel stisko, občutil revščino, ki jo je moral Odrešenik prenašati ob rojstvu. Skupaj sta postavila jasli in slamo ter tja privedla tudi vola in osla. Na sveti večer so na kraj prišli številni ljudje in Greccio je postal "novi Betlehem", v katerem je "ganljivi prizor" odseval "evangeljsko preprostost, slavlil uboštvo in priporočal ponižnost". Na poti od Trga Evrope do Kostanjevice so se udeleženci srečanja ustavili ob mejnem prehodu Erjavčeva-Škabrijelova. Tam so se spomnili osem stoletij Vodila

Stjepan Marinić

FSR in Frančiškove karizme, ki je kot pot miru, bratstva in življenja po evangeliju po 800 letih še živa. Noben član Frančiškove družine ne služi vodilu zasebno, saj je poklican, da evangelij živi v bratstvu. Ta "oblika življenja" je posebno aktualna v času, ko Cerkev spodbuja sinodalnost in opozarja na lik sv. Frančiška kot vzor bratstva, ko ga kliče za "svetnika bratske ljubezni", ko si prizadeva biti Cerkev v izhodu, tista, ki prisluhne vsem, ki je blizu najmanjšim, ki ima moč, da napolni z veseljem in pomenom življenja tiste, ki jo sprejmejo. Obležitev obletnice Vodila je priložnost za boljše spoznavanje, za spodbujanje druženja in zaupanja, "za odkrivanje novih evangeljskih načinov, ki nam bodo omogočili, da postanemo odprto bratstvo" in "ustvarjalci nove kulture, kulture srečevanja".

Na Kapeli je g. Vidmar ob začetku evharističnega slavlja, pri katerem so

somaševali tudi župnik p. Boštjan in člani samostanske družine, pozdravil goriškega nadškofa in poudaril njegovo misel iz nekega članka, po kateri smo klicani, da živimo ne v večkulturni, temveč v nadkulturni družbi. Različni ljudje, ki se srečujejo, to razsežnost že živijo. G. Vidmar je tudi prebral pozdrav zaradi bolezni odsotnega škofa Bizjaka, ki je udeležencem zaželel, da bi se pred jaslicami napojila in nasitila njihova duša, da bi se okrepil duh, da bi to duhovno hrano ponesli v življenje in jo delili tistim, ki jo željno iščejo. Vsako srečanje ob jaslicah ima tudi dobrodelen namen: tokrat je bila nabirka namenjena slovenskim misijonarkam v Ukrajini.

Nadškof Carlo je v homiliji povzel nekaj odlomkov iz kateheze o jaslicah, ki jo je papež Benedikt XVI., "globoko zaljubljen v človeka Jezusa", prebral na

splošni avdienci 23. decembra 2009. V njej je povedal, kako je bil, po pripovedi življenjepisca Tomaža Čelanskega, "Božič Jezusa otroka" za asiškega ubožca "praznik vseh praznikov". Sv. Frančišek je v Grecciu hotel "na konkreten, živ in aktualen način" izkusiti "skromno veličino dogodka rojstva Deteta Jezusa" in to veselje sporočiti vsem. Želel je namreč, da bi božično veselje postalo veselje za vse. Benedikt XVI. je tudi dejal, da je noč v Grecciu dala človeštvu lepoto božičnega praznika. Tako je Božje ljudstvo lahko močnejše zaznalo najpristnejše sporočilo, da bi ljubili in častili Kristusovo človeškost. Ta pristop do Božiča je ponudil krščanski verinovno razsežnost: če Velika noč govori o vsemogočnosti Boga, ki premaga smrt, Frančiškove jaslice kažejo na nemočno ljubezen Boga, njegovo ponižnost in dobrotljivost, ki ljudi učijo, kako lahko živijo in ljubijo na nov način. "Božič nas uči gledati na Jezusa kot na enega izmed nas." Za Božič se zgodi vstajenje v srcih ljudi. Bog je v Detetu postal tako dosto-

pen vsem, da mu lahko rečemo "ti" in z Njim vzpostavimo zaupen odnos, kot z novorojenčkom. "Kdor ni doumel božične skrivnosti, ni razumel odločilnega elementa krščanskega življenja. Kdor ne sprejme Jezusa z otroškim srcem, ne more stopiti v nebeško kraljestvo."

Kot so povedali ob koncu obreda (tudi tokrat je za prevajanje odlično poskrbela Kristina Škibin), letos slavijo 400-letnico cerkve na Kapeli in 70-letnico samostojne župnije, pa tudi 50 let, od kar se je na Kostanjevici obnovil FSR. Ob tem si seveda želijo, da bi se bratstvo okrepilo. Goriški nadškof pa je napovedal, da bo v noči z 31. decembra 2023 na 1. januar 2024 na meji med Goricami – tudi v luči EPK2025 – pohod miru, ki ga bodo organizirali italijanska Karitas, mednarodno katoliško gibanje Pax Christi in druge ustanove; "tudi Frančiškovi sinovi bi ob tej priložnosti lahko dali svoj prispevek v duhu bratstva, sloge in miru".

Daniel Devetak
Novi glas, Gorica

Frančiškan z rastočo knjigo

V petek, 16. decembra 2022, dopoldne je bila v Novem mestu enkratna slovesnost odkritja bronaste kipa Frančiškan z rastočo knjigo, ki ga je izdelal akademski kipar Jernej Mali iz Ljubljane. Dogodek, ki je bil v sklopu lanskega praznovanja ob 550-letnici prihoda frančiškanov v Novo mesto, so pripravili Mestna občina Novo mesto, Odbor za promocijo kulturne dediščine Novo mesto in Frančiškanski samostan v Novem mestu.

Govor akad. prof. dr. Milčka Komelja na odkritju bronaste skulpture Frančiškan z rastočo knjigo

Novo mesto se danes vse bolj razvija kot gospodarsko, cerkveno in kulturno dolensko središče, najbolj prepoznaven pečat in izhodišče za njegov razcvet pa mu zagotovo daje starodavno kulturno izročilo. Zaradi njega mesto že dolgo slovi kot eminentna zgodovinska in spomeniška ter muzejska in knjižnična postojanka, osrednja na slovenskem jugovzhodu. Ob tem, ko je k tej mestni veljavi prispeval cerkveni kolegialni kapitelj, so mu dali poseben kulturnozgodovinski pomen zlasti frančiškani in je postalo v upravnem pogledu eno od kresijskih in zatem kranjsko glavarstvih središč; zato je bilo že zdavnaj prepoznano kot dolenska metropola ali »žarnó bleščeča dolenska stolica«, kot ga je pesniško poveljal Dragotin Kette. S prelesto okolico, razprostranjeno na sedmerih gričih, je bilo nekdanje Novo mesto med domačini znano tudi kot »slovejče mesto, dolenski Rim«, kot so kraj nekateri kulturni veljaki poimenovali z besedami Frana Levstika,

po katerih si je pridobil sloves hkrati imenitnega in občasno tudi zaspanega mesteca, ki ga vselej najbolj prebujajo kulturni ustvarjalci. Njegovo urbanistično jedro pa je živ kulturni spomenik.

Tega bogastva se poleg zgodovinarjev, kakršne med Novomeščani najvidneje predstavlja danes žal odsotni napovedani govornik Stane Granda, najbolj zavedajo vsakokratni kulturni stari Novomeščani zelo različnih poklicev. Prav ti si posebej prizadevajo, da bi z zgodovinsko ukoreninjeno kulturno identiteto mesta seznanjali in s tem spodbujali h kulturni ozaveščenosti tudi mlajše rojake; ta čas pa med njimi posebej izstopajo člani Odbora za kulturno dediščino, pobudniki za spomenik redovnika, ki bo danes stopil na trg pred frančiškansko cerkev. Še prej pa so dali postaviti spominsko ploščo na poslopje bližnje stare gimnazije, ki so jo sprva vodili frančiškani. S spomeniškim poprsjem so se Novomeščani spomnili tudi frančiškana skladatelja in prevajalca Hugolina Sattnerja ter počastili spomin na modro vladarsko ustanoviteljico frančiškanske gimnazije Marijo Terezijo in pred nekaj leti, z naklonjenim razumevanjem mestne občine, so ob 550-letnici prihoda frančiškanov v naše mesto pobudili tudi znanstveni simpozij. Sklepni nasledek in otipljivo utelešenje teh pri-

zadevanj pa je najnovejši kip frančiškana, ki v rokah nima le molitvenika, marveč kar celo skladovalnico knjig.

Kakorkoli je novi kip videti v osnovi realističen ali morda celo žanrski, je že s tem njegovo sporočilo izrazito simbolno, saj je redovnik prenašalec znanja in védenja, sporočenega z besedo, ki živi v knjigah; in ker je bila na začetku beseda, je ta toliko bolj samoumevna v rokah redovnika, naslednika svetega Frančiška, ki je bil tudi očarljiv pesnik in je močno odmeval tudi v svetovni in slovenski literaturi. Za Novo mesto pa je povezava knjige in frančiškana še toliko bolj naravna, ker je bilo kar sto novomeških frančiškanov tudi profesorjev na gimnaziji, na katero smo Novomeščani zaradi njenega zgodovinskega pomena že od nekdaj ponosni.

Zavest o pomenu knjig, ki so se v Novem mestu po reformaciji nabirale tako v samostanskih kot poznejših javnih knjižnicah, je v Novem mestu celo tako močna, da se je prav tu, v glavi dr. Janeza Gabrijelčiča, na prelomu tisočletja porodila ideja o rastoči knjigi: zamisel o oznanjevalskem razširjanju spodbude, naj se zavest o pomenu knjige še bolj razraste in naj bo navzoča vsepovsod. To gibanje, ki ljudi, še posebej pa šolsko mladino, ozavešča o velikem pomenu branja, že nekaj časa poseljuje slovenske kraje z znanilci take zavzetosti v obliki raznolikih kiparskih figur, zazrtih v rastočo knjigo. Tokrat pa je Jernej Mali, isti kipar, ki je modeliral že deklico s knjigo v ljubljanskem parku rastoče knjige, deklico nadomestil s podobo redovnika z naloženimi zaprtimi velikimi knjigami v rokah. Kot predhodnica takega motiva, na katerem je prav tako cerkven človek, pa se nam lahko prebujajo v spominu kipi šolnika bl. Antona Martina Slomška z odprto knjigo v roki, ob katerem stojita vanjo strmeča učenca Nežica in Blaže.

Novi novomeški spomenik je prav toliko kot knjigi posvečen novomeškim frančiškanom, njihovi pedagoški vlogi in zaslugam za vsestransko rast Novega mesta. Zaradi naraščajočega pomena izobrazbe in gimnazije, ki so jo redovniki vodili, pa je bil njihov pomen velik tudi za širše slovensko ozemlje, saj so vanjo prihajali dijaki od vsepovsod. Zaradi utrjenosti neosvojljivo Novo mesto je dalo frančiškanom varno zavetje, ko so leta 1470 k nam pribežali pred turško nevarnostjo prek Bele krajine in Gorjancev iz Bosne. Mesto jih je sprejelo, z njim so preživljali bolj ali manj nemirne čase, o katerih pričajo v frančiškanski cerkvi renesančni figuralni nagrobniki okoliških graščakov in vojskovodje Lenkovića, ki je bil tudi dobrotnik samostana, in so v njem pustili pomemben in prepoznaven pečat, ki je v mestni podobi močno viden tudi že navzven.

Frančiškanski samostan je v stoletjih s svojo mogočno zleknjeno stavbo na pečini nad Krko danes nepogrešljivo novomeško panoramo ne le sooblikoval, marveč jo je tako rekoč ustvaril. Njegov cerkveni zvonik iz oddaljenih pogledov ritmično odzvanja višje postavljenemu kapiteljskemu, ki so se mu v Valvasorjevih časih med nakopičenimi hišnimi strehami pridruževali še številni zvoniki manjših cerkva z baročnimi pokrivali.

Pred inventivno organsko razčlenjeno cerkveno fasado iz 19. stoletja, kakršno še danes gledamo s trga, ki ga zaobjema stara gimnazija, pa je že znameniti dunajski profesor umetnostne zgodovine Max Dvořák mlademu konservatorju Francetu Steletu priznal, da šele ob njej spoznava, da lahko tudi nova gotika izoblikuje umetnino. O prvotnem času nastanka cerkve priča njen že za tisti čas starinski prezbiterij, ki s konservativnim križnorebrastim obokom nakazuje že tedaj trdno navezanost Novomeščanov na tradicijo; ladijske zvezdaste oboke, ki jih je pozneje zamenjal današnji enovitejši banjasti obok, pa so nekdanj nosili gotski slopi, kakršne sicer poznamo na Gorenjskem ali v dolenskem Šentrupertu. Bližnje hišice, razprostre naokrog nad Krko, ki dopolnjujejo ta slikoviti ambient, pa so, tako kot tiste na Bregu, nekdanj nudile začasni dom dijakom, ki so prihajali v Novo mesto od drugod in dajali živahen utrip bližnjemu zelo prostranemu Glavnemu trgu.

Prav ta znameniti pogled onkraj Krke proti mogočno spokojnemu frančiškanskemu samostanu, ki ga je v bidermajerskem času naslikal že pater Oton Skola, je nič kolikokrat poveljal zlasti Božidar Jakac. Oznanjal ga je za prečudovitega in

edinstvenega in se ga ni mogel nagledati; prepričan pa je bil tudi, da bi ga »katerokoli drugo mesto v svetu z vso ljubosumnostjo čuvalo«. Pesnik Severin Šali, ki mu je dal samostan nekoč zatočišče, pa je pogled na frančiškanski vrt v pesmi, posvečeni *patru Ciprijanu*, primerjal s starimi gravurami, »ki se na njih starinski lesk svetlika«, in se spominjal, kako v samostanu bedi »ob knjigah z božjimi naslovi«.

Frančiškanski patri so vodili gimnazijo od začetka v letu 1746 do leta 1870, torej nad 120 let. Ob njeni 150-letnici je nekdanji ravnatelj pisatelj Fran Detela napisal, v čem je bil pomen tedaj poudarjenega poučevanja o najbolj oddaljenih antičnih časih, na katere je mogoče gledati že povsem z distance, in pojasnjeval, zakaj je bil njen učni jezik najprej latinski in zatem nemški. Šele tedaj slavljeni cesar Franc Jožef naj bi dopustil tudi slovenščino, ki so jo gimnazijski profesorji leta 1848 uvedli kot učni predmet in je bila poslej, docela pa šele od konca prve svetovne vojne, za nas edina samoumevna. Med profesorji so bili na gimnaziji predvsem pomembni veččaki za latinski jezik, za katere mi je profesor Kajetan Gantar nekajkrat govoril, da so bili nekateri na ravni univerzitetnih profesorjev, tudi če so pisali le za gimnazijska izvestja, med njimi je izstopal tudi duhoviti pater Lacko, s svojo zavzetostjo pa so bili nadaljevalci klerikov, ki so v Novem mestu pisali svoje pridige ali slovarje že pred tem, tako kot kanonik Matija Kastelec, ki počiva v tej cerkvi, ali kapucina Janez Svetokriški in Hipolit Novomeški. Kulturno razgledani patri pa so živeli v frančiškanskem samostanu tudi še pozneje, v časih je na primer vsak dan hodil v študijsko knjižnico hrvaški pesnik pater Leonard Kalac, moja stara mama, ki je rada iskala zavetje v tej cerkvi in me prva popeljala vanjo, je rada spoštljivo govorila o *patru*

Ciprijanu, tistem, ki je prinesel v samostan dragocen iluminiran srednjeveški rokopis. Med dijaki vseh generacij pa je bila tudi vrsta poznejših učenjakov, politikov in posebno umetnikov, od Marka Pohlina, Valentina Vodnika, Simona Jenka, Ivana Tavčarja, Stanislava Škrabca, Ivana Hribarja, Dragotina Ketteja, Otona Župančiča, Milana Puglja, Vojeslava Moleta do mlajših predstavnikov t. i. novomeške pomladi in vseh tistih, ki so hlepeli po ubeseditvi svojih sanj, se včasih tudi spopadali s takrat predpisanimi pogledi in predpisi ter pisali tudi v skrivne dijaške liste.

Vse to sodi med osnovna in najslavnejša poglavja novomeške kulturne zgodovine. Zato je razumljivo, da je v spominjanjih ali literariziranih spominih pa tudi proznih delih nekdanjih novomeških profesorjev in dijakov tolikokrat opisana prav nekdanja novomeška gimnazija, tudi s spomini na frančiškane, ki jih na primer Engelbert Gangl, med njimi *patra Rafaela in Bernarda*, opisuje kot učene može, »ki so bolj ali manj spretno izkušali tudi dijake napraviti v učenosti sebi enake«. »Učili so vsak na svoj poseben način, a vendar je bilo pri vsakem nekaj domačega, prikupnega, celo šaljivega.« Največkrat so jih videli kot mile in prijazne, sicer pa so premogli vsak svoje znanje, tudi naravoslovno, zaradi katerega so lahko ljudem v marsičem svetovali, in razumljivo je, da je imel vsakdo od njih tudi svoj specifičen temperament in značaj. Božidar Jakac na primer se je najbolj spominjal *patra Severina*, ki ga je učil risanja, a ga je tudi našeškal z vrvo za pasom; vendar se je na ta ambient tako navezal, da je še pozneje,

v časih, ko je bil pomen cerkvenih ustanov manj priznavan, zapisal, kako vedno rad stopi v »materino« kapelo škapulirske Marije, kjer ga je »rajna dobra mati izročila Mariji v zaščito«. Pater Nikolaj je skrbel za nečaka pesnika Simona Jenka, ki je prišel na gimnazijo z Gorenjske in začel pisati v Novem mestu, med drugim je napisal sonet *Potihnile so cikle v samostani*. Marjan Kozina se je spominjal, kako ga je – prvi, še pred Ignacijem Hladnikom – učil igranja na violino pater Atanazij, Emilijan Cevc pa se je najbolj spominjal *patra Ota*, ki je dijake seznanjal tudi s književnimi novostmi, ki si jih je izposojal celo pri hmeljniškem graščaku, se spominjal priročne knjižnice v konviktu in izjavil: »Novomeški frančiškani imajo veliko zasluge za to, da sem, kar sem.« Zasanjani slikar Janez Wolf pa je, zazrt v bolj pustolovsko življenje, z gimnazije kar pobegnil in se romantično pridružil ciganom, pozneje pa je prijatelja v pismu poprosil, naj ga prav lepo priporoči pri očetih frančiškanih, da bi mu naročili kakšno sliko, ker bi mu bilo zelo ljubo, ko bi njegovo »prvo samostojno delo viselo ali v cerkvi ali refektoriju ali na koru tistega samostana«, katerega patrom se mora zahvaliti za »svojo vzgojo in izobrazbo«.

Zaradi takih spominov, ki so marsikomu zapisali frančiškansko šolo v srce, je ta starodavni ambient nabit tudi s čustvi, ki so odmevala v našem leposlovju in med nas izžarevajo preko knjig vse do danes, ko tudi frančiškanom priznavamo zasluge iz odprtega srca. Med drugo svetovno vojno je v hvalnici Novemu mestu pisatelj Jože Dular poosebljeno Novo mesto celo retorično povprašal: »Ali jih prešteješ vse one, ki so zajemali učenost pri očetih frančiškanih in njihovih posvetnih tovariših, se raztepli po svetu, pa se spet vračali k tebi?« Po vojni pa je bilo spričo nekdanjih razmer ta pomen očetov frančiškanov nekaterim

tudi teže priznati. Sam se živo spominjam, kako je moral nekoč moj oče, potem ko je že pripravil kulturnozgodovinsko razstavo v prostorih nekdanjega doma JLA, današnjega kulturnega doma *Janeza Trdine*, v razstavni vitrini zapreti odprto knjigo samo zato, ker je bila na njenih straneh vidna stara fotografija, na kateri je bilo med gimnazijskimi profesorji opaziti tudi redovnike v frančiškanski kuti, in se je potem doma zelo jezil nad takim primitivizmom. Izročilo pa govori tudi o tem, kako so takoj po vojni iz ideoloških razlogov »čistili« gimnazijsko knjižnico in je navzoče ta prizor spominjal na prizor iz Cankarjevih Hlapcev.

V 19. stoletju pa so si pogumni frančiškanski profesorji povzročali težave, ker so po letu 1848 pri dijakih v narodnobuditeljskem duhu spodbujali slovensko narodno zavest. Leta 1863 je prišel tedanji gimnazijski ravnatelj celo v spor z državnimi oblastmi, ker si je v gimnazijskih izvestjih upal natisniti ime mesta po slovensko kot Novo mesto in ne več kot Neustadt. Kot nazorno prikazuje zgodovinar *Janko Jarc*, so prav taka nasprotja povzročila, da je gimnazija prišla leta 1870 pod državno upravo in da se je sekularizirala z nemškim vodstvom, ki je dijake strože nadzorovalo. *A Karel Clarici* tudi še za čas po tem, za sedemdeseta leta, ko je obiskoval novomeško gimnazijo, v spominih piše, da so bili od profesorjev frančiškani edini, »ki se niso od dijakov popolnoma oddelili« in ki predvsem niso zavračali slovenskega jezika, in taki so po pričevanjih ostali tudi še pozneje, saj je narodno zavest profesorjev frančiškanov v *Spominih* pohvalil tudi *Ivan Hribar*.

Med našimi gimnazijskimi profesorji so bili tukajšnji frančiškani pravi pionirji in že zato je njihova zasluga neprecenljiva, ne le zato, ker so bili med njimi tudi pomembni

pisci in prevajalci. Tudi njihova skrbno urejana knjižnica, nekdam profsorska in dijaška, je pomemben kulturni spomenik, zavest o pomenu knjig pa so gojili tudi njihovi še stoletje poznejši posvetni nasledniki v novi novomeški gimnazijski stavbi. Spominjam se, kako mi je v njej profesor nekoč naložil referat o knjigi kot zgodovinskem pojavu, o njeni obliki in njenem pomenu, saj je lahko knjiga tudi umetniško izoblikovan dragocen predmet, kakršnega lahko vidimo predvsem v starih knjižnicah. O tem sem se največ poučil iz *Knjige o knjigi Zvonimira Kulundžiča*; oče, ki je bil zavzet knjižničar, pa mi je tedaj dejal, da se z razvojem tehnike v glavi ljudi nakazujejo že tudi nove oblike knjig, da pa bo ne glede na to ostala knjiga v bistvu še vedno knjiga. Danes, ko se to uresničuje, v resnici obstajajo tudi elektronske knjige, ki potrebujejo za skladiščenje mnogo manj prostora; a je zato v očeh ljubiteljev izročila toliko bolj cenjena tudi klasična, med platnice zajeta natisnjena knjiga, ki jo lahko dojemamo in primemo v naročje kot najzvestejšega prijatelja, in je videti, da je gotovo še ne bo kmalu konec. Kot spoznavam med delom v komisiji Javne agencije za knjigo, ki ocenjuje delo založb, bi se nekateri založniki radi prilagodili tistim, ki berejo predvsem le še stripe ali izvlečke, medtem ko spet drugi upamo, da bo vsaj del mladine tudi v današnjem času ohranil tenkočutnost in veselje do celovitih in zahtevnih knjig, tudi takih, starih, kakršne drži v rokah v kip spremenjeni novi frančiškanski knjižničar.

Knjige, ki jih je v njegove roke naložil novomeški duh rastoče knjige, naj bi se še kopičile in še rasle kot stolp učenosti in modrosti, in le zamišljamo si lahko, da sta v njih shranjeni človeška pamet in ustvarjalna občutljivost, ki, prešinjena s frančiškovskim duhom, razširjata

človeško omejenost v neomejenost in odpirata poti do Boga, kjerkoli že se nam razkriva. Tako branje pa omogoča tudi pogovor sorodnih duš ne glede na prostore in čase in je še bolj neuničljivo kot kiparski bron. Krhki frančiškan, pripadnik t. i. beraškega reda, ki je že sam po sebi povezan z ljudmi, tako kot so bili gimnazijski frančiškani z Novomeščani, je svečenik in služabnik, ki išče pot k resnici tudi skozi božjo in vsako drugo pristno besedo. Zato med nas prinaša knjige, kot da bi vstopal skozi portal iz redovniške knjižnice in jih odnašal na pult pred bralce, ne da bi zanesljivo vedeli, ali jih je tudi že sam prebral, ali je znamenit pridigar ali »samo« knjižničar, in tako ostaja nenavadni kip ob vsej konkretnosti po svoje tudi skrivnosten in v napetem kontrastu med krhko, a ognjevito energično frančiškovo figuro in veliko težo naloženih starinskih bukev celo duhovito, kot so bili med profesorji duhoviti nekateri legendarni in požrtvovalni frančiškani.

Dovolite, da na koncu pozdravim novega, v bronu utelešenega novomeškega frančiškana in vse spoštovane navzoče, ki ste prišli k njegovemu odkritju, in da se vsem, ki so pri njegovem prihodu sodelovali, zahvalim za izpričano kulturno zavzetost tudi v imenu Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Predhodniki te znanstvene in umetnostne ustanove so bili že baročni operozi in njihova prva javna znanstvena knjižnica je današnja ljubljanska semeniška knjižnica, med njimi pa je bilo poleg pravnikov in vsakovrstnih učenjakov in zbirateljev tudi šest teologov, četudi ne redovnikov. Velik del jih je bilo včlanjenih tudi v družbo svetega Dizme, katere največji vidni dosežek je bogato ilustrirana reprezentativna spominska knjiga. Sama zavzetost za učenosti, ki je bila takrat pri njih še elitistična, omejena

na izbrance, pa se je od začetka proti koncu 18. stoletja tako razširila, da so po njenem posredovanju čim številnejšim ljudem zahrepeneli tudi frančiškanski patri. Slovenski mladini so vbijali učenost v glavo kot prvi novomeški profesorji in tako pričeli spodbujati njeno intelektualno in duhovno rast, s tem pa so poskrbeli tudi za večji vsestranski blagor naših ljudi. Prav to rast navzven simbolizira tudi ideja rastoče knjige, iz katere priraščajo vedno novi ljubeznivi spomeniki, in to idejo že od začetka moralno podpira tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti, katere ugledni člani so bili tudi znanstveniki in umetniki, ki so jih nekdam še učili novomeški frančiškani, nekateri poznejši akademiki pa so bili nekdam na novomeški gimnaziji tudi profesorji.

Novo mesto postaja s spomenikom frančiškana z rastočo knjigo bogatejša za še en dragocen spomin. Njegovim pobudnikom in uresničiteljem gre zahvala, da se bo novomeško mesto situl, pa tudi učenosti in literature, še bolj zavedalo svoje bogate preteklosti in se ob njej navdihovalo in opogumljalo tudi za srečno, ustvarjalno in duhovno bogatejšo prihodnost.

Nagovor ob odkritju kipa Frančiškana z rastočo knjigo v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta v Novem mestu, 16. decembra 2022.

Živi rožni venec
za edinost Cerkev, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

ŽETEV

za molivce *Živega rožnega venca*, ki molijo za edinost Cerkev, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

»Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev.« (Lk 10,2)

Drage molivke in dragi molivci Živega rožnega venca!

Kristjanovo življenje si težko predstavljamo brez molitve. Tako je tudi duhovni poklic sad vztrajne molitve. Ne naveličajmo se. Naj nam prebiranje jagod rožnega venca vsak dan pomaga biti blizu Bogu in ljudem pa tudi blizu samemu sebi. Poleg molitve rožnega venca naj nas nagovori tudi molitev papeža Benedikta XVI., ki se je konec lanskega leta poslovil od nas.

MOLITEV: OČE, ZBUDI MED KRISTJANI

Oče, zbudi med kristjani številne in svete duhovniške poklice, ki bodo ohranjali vero živo in varovali hvaležen spomin tvojega Sina Jezusa po oznanjevanju njegove Besede in delitvi zakramentov, s katerimi nenehno prenavljaš svoje verne.

Daj nam svete služabnike tvojega oltarja, ki bodo pozorni in goreči varuhi evharistije, zakramenta največjega daru Kristusa za odrešenje sveta.

Pokličli služabnike tvojega usmiljenja, ki bodo delili veselje tvojega odpuščanja po zakramentu sprave.

Živi rožni venec

Stori, da Cerkev z veseljem sprejme številne navdihe duha tvojega Sina in poslušna njegovim navdihom skrbi za poklic duhovniškega služenja in poklic posvečenega življenja.

Podpiraj škofe, duhovnike, diakone in stalne diakone, posvečene in krščne v Kristusu, da zvesto izpolnijo svoje poslanstvo v službi evangelija.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Marija, Kraljica apostolov, prosi za nas!

MISLI SVETEGA OČETA FRANČIŠKA IZ POSLANICE

Poklicani k izgradnji človeške družine

(2. nadaljevanje poslanice za 59. molitveni dan za nove duhovne poklice)

Dragi bratje in sestre! Poklicani smo, da skrbimo drug za drugega in za stvarstvo

Besede »poklicanost« ne smemo razumeti v omejenem pomenu, ki se nanaša samo na tiste, ki hodijo za Gospodom po poti posebne posvetitve. Vsi smo poklicani, da sodelujemo pri Kristusovem poslanstvu zbiranja razkropljenega človeštva in ga spravimo z Bogom. Na splošno je vsaka človeška oseba, še preden doživi srečanje s Kristusom in sprejme krščansko vero, z darom življenja prejela temeljno poklicanost: vsak od nas je bitje, ki ga je Bog hotel in ga ljubi, za katerega ima edinstveno in posebno zamisel; to božansko iskro, ki prebiva v srcu vsakega moškega in ženske, smo poklicani razvijati skozi svoje življenje in tako prispevati k rasti človeštva, ki ga prežemata ljubezen in medsebojno sprejemanje. Poklicani smo, da skrbimo drug za drugega, da gradimo vezi sprave in sodelujočnosti, da zacelimo rane stvarstva, da ne bi bila

Živi rožni venec

uničena njegova lepota. Skratka, poklicani smo postati ena družina v čudovitem skupnem domu stvarstva, v harmonični raznolikosti njegovih elementov. V tem širšem smislu nimajo »poklicanosti« le posamezniki, temveč tudi ljudstva, skupnosti in različne vrste združenj.

ZAHVALA IN PROŠNJA

Drage molivke in dragi molivci, hvala vam tudi za vse darove, ki jih namenjate za vzdrževanje Brata Frančiška, kjer se nahaja rubrika ŽETEV. Novi molivci se še naprej pridružujejo. Vabljeni, da se prijavite ali nagovorite še koga.

NASLOV ŽRV JE PONOVO

ŽRV, Brezje 72, 4243 BREZJE

PRIČEVANJA MOLIVCEV ŽRV

Še naprej ste povabljeni, da napišete kratko pričevanje, svoje misli ob molitvi desetke za nove duhovne poklice, ki bo objavljeno v tej rubriki Žetev.

ŽRV darovi za revijo Brat Frančišek januar '23 – februar '23 = 1185 €

- 10 € Katarina Dimač, Anica Škorjanc
- 15 € Milena Prosenc, N. N., Blaž Vidic
- 20 € Ljudmila Kovač, Franc Vurušič, Bernardka Knez, Marija Kranjc, Leonida Jerkovič, Ana Benigar, Danica Slabe, Ana Petek, Marija Žagar, Nada Krulič, Anica Pirc, Marija Rak, Mateja Črv, Anica Kužnik, Anica Bokan, Antonija Smrekar, Tatjana Kramer, Ana Alessandra, Zofija Kenda, Pavla Jager, Alojzija Jarn
- 25 € Olga Munih
- 30 € Ivanka Hočevar, Albina Žizek, Vera Zaletel, Matilda Špur, Marija Avbar, Ivanka Kaš, Bernardka Adamič, Marija Prušnik, Ana Gorc, Damir Novak, Dragica Meglič, Slavko Cander
- 35 € Ivanka Meglen
- 40 € Anton Lešnjak, Ivanka Jeretina
- 50 € Jožef Semič, Ciril Metod Cej, Ciril Istenič, N. N.

Bog povrni!

RAZMIŠLJANJE

za 2. desetko Žalostnega dela rožnega venca: KI JE ZA NAS BIČAN BIL
Sveto pismo govori (Mr 15,12-15)

Pilat jim je znova odgovoril: »Kaj torej hočete, da storim z njim, ki ga imenujete judovski kralj?« In oni so spet zavpili: »Križaj ga!« Pilat jim je rekel: »Kaj je vendar hudega storil?« Oni pa so še bolj zavpili: »Križaj ga!« Pilat je hotel množici ustreči in jim je izpustil Baraba, Jezusa pa dal bičati in ga izročil, da bi bil križan.

Razmišljanje:
papež Frančišek ob tej desetki razmišlja

Božji Sin se daruje nam, v naše roke izroča svoje Telo in svojo Kri, da bi bil vedno z nami, da bi prebival med nami. In v oljčnem vrtu, tako kot med sojenjem pred Pilatom, se ne upira, ampak se daje; on je trpeči služabnik, ki ga je napovedal Izaija. Ta se je odpovedal samemu sebi vse do smrti (prim. Iz, 53, 12). Jezus te ljubezni, ki vodi v žrtvovanje, ne živi pasivno in kot pogubno usodo. Gotovo ne skriva svojega globokega človeškega nemira pred nasilno smrtjo, a se s popolnim zaupanjem izroči Očetu. Jezus se je prostovoljno izročil v smrt, da bi popolni združitvi z njegovo voljo, da bi pokazal svojo ljubezen do nas. Na križu me je Jezus »vzljudil in daroval zame samega sebe« (Gal, 2,20). Vsak od nas lahko reče: **vzljudil me je in izročil zame samega sebe**. Vsak lahko izreče ta »zame«. (Papež Frančišek, Splošna audienca, 27. marec 2013)

p. Krizostom Komar OFM

IN? KAJ PRAVIŠ? JA!

Duhovne vaje s FRAMA Slovenije in s. Ano Šuštar

FRAMA Slovenije pripravlja duhovne vaje, kjer bomo s pomočjo in navdihom sv. Frančiška ter njegovega odnosa do sv. Marije iskali globino vere. Duhovni program bo pripravila s. Ana Šuštar (sestra FMM; Frančiškanke Marijine misijonarke), navdih pa bo črpan tudi iz bližajočega se svetovnega dneva mladih v Lizboni.

Potres 6. februarja v Turčiji in Siriji

U ničujoč rušilni potres z magnitudo 7,9 po Richterju je 6. februarja 2023 ob 4.17 po krajevnem času prizadel jug srednje Turčije in severozahod Sirije z epicentrom v bližini mesta Gaziantep, ki ima več kot 2 milijona prebivalcev, prizadeto področje pa zajema tudi kraje, ki jih poznamo iz Svetega pisma: 180 km jugovzhodno leži Haran, od koder je šel Abraham z nečakom Lotom v Obljubljeno deželo, 140 km jugozahodno pa je Antiohija, zelo znana iz Apostolskih del po delovanju apostolov Petra, Pavla (doma iz 150 km oddaljenega Tarza), Barnaba idr.; prav tam so Jezusovim učencem nadeli ime kristjani. Okrog leta 100 je bil tam škof znameniti sv. Ignacij Antiohijski, 347 se

je tam rodil sv. Janez Zlatousti, po letu 375 je bil 4 leta v bližnji puščavi tudi naš sv. Hieronim in v mestu posvečen za duhovnika. Mesto je bilo sedež patriarhata, celotno področje pa posebno v bizantinski dobi cvetoče krščansko, nazadnje so nekaj tega obnovili križarji, a ne za dolgo. Mesta Gaziantep, Šanlıurfa (med obema je reka Evfrat) in Haran ter na zahodu Antiohija in Tarz so nekaterim romarjem še v spominu z romanj v organizaciji Komisarjata za Sveto deželo.

Kustos Svete dežele, p. Francesco Patton, v pismu sobratom spomni, da so na sirske področju potresa tudi frančiškanske skupnosti: v Alepu, Latakiji in Dolini reke Oront (župniji Knaye in Yakoubie) in da apostolski delegat p. Bahjat poroča, da so bratje sprejeli

brezdomce, kolikor so le mogli, in da skrbijo za več kot 2500 oseb, da jim pomaga Kustodija Svete dežele in z njo povezana organizacija Pro Terra Sancta. V Siriji so še posledice 12-letne vojne.

P. Bahjat, gvardijan in župnik v Alepu, pa je takoj po potresu poročal: da so ljudje zbežali v trdo temo, saj ni bilo elektrike, in v dež, starši z otroki, starejši, nekateri v pižamah in natikačih. Takoj so jim ponudili zavetje v samostanu in podobno tudi v drugih cerkvah v mestu. Alep je znamenito starodavno mesto, danes ima 2 milijona prebivalcev in ker je 100 km južno od epicentra, je bilo okrog 600 mrtvih, med njimi tudi grškokatoliški duhovnik, več kakor 1500 poškodovanih in ujetih pod ruševinami, saj se je porušilo več kot 50 stavb. Številke, žal, še naraščajo. Delno je poškodovana tudi njihova cerkev. Vse dvorane in skupne prostore so napolnile stotine pribežnikov, nad 500, v njihovi šoli na robu mesta pa okrog 2000. Za vse pripravljajo dnevno tri obroke in ogrevanje, posebno za otroke, saj je zunaj mraz, okrog ledišča. Že prej so za prehrano skrbeli v okviru projekta »Pet hlebov in dve ribi«. Potoži, da so velika ovira za dostavo pomoči iz tujine mednarodne sankcije, ki so zaradi voj-

ne uperjene proti Siriji. V Alep je takoj prispel apostolski nuncij, kardinal Mario Zenari, ki skupaj s škofi že išče rešitve za pomoč. Samo mesto je zelo prizadeto, vendar pa se kaže tudi velika ljubezen in solidarnost do vseh trpečih. Hvaležen je za pomoč in vse meščane priporoča v molitev.

Naj spomnimo, da v Alepu deluje Slovenka, s. Božidara iz skupnosti matere Terezije. Pravi, da je ona sama dobro, da je njihov dom za ostarele utrpel razpoke, poudarja pa, da je v mestu zelo hudo.

Svojo pomoč prizadetim v potresu lahko nakažete na Slovensko Karitas ali na Komisariat za Sveto deželo.

Bogomir Trošt

Fotografije: p. Bahjat.

S poti po Afriki

Velikokrat sem si želela iti v Afriko. Nekoč sem celo napisala pismo neki redovni skupnosti v Italijo in prosila, če me sprejmejo. Pa so sestre, ki so imele misijone v Afriki, odgovorile, da sem že misijonarka z vsem, kar delam, naj pa prej še končam šolo. Drugi so mi govorili, da je misijon tudi v mojem kraju.

Želja pa se je še vedno tiho oglašala. Tako sem se nekega poletnega dne javila na oglas v Družini, ki je vabil prostovoljce v misijon v Etiopiji. Odpisal mi je pater Jože Andolšek, ki živi in deluje v Avstriji. Že skoraj 40 let pomaga revnim ljudem v Etiopiji. Ko sem mu povedala, da bi najraje delala z otroki v sirotišnici, me je povezal s skupnostjo sester v Adis Abebi, ki so me gostoljubno sprejele. Pri njih sem ostala en teden. Vsak dan sem spremljala sestre po njihovih opravkih. Obiskale smo njihov vrtec, center za promocijo žensk, bolnico, veliko tržnico, nekaj cerkva, knjigarne, trgovine, prodajalno kave, sedež salezijanske skupnosti, se peljale mimo parlamenta, hotelov, nebotičnikov in šle pogledat tudi barakarska naselja. Šokirana sem bila ob pogledu na množico beračev, slepih, hromih, starih in tudi otrok, ki so prosjačili na ulicah in tam tudi spali. Tisti teden sem se vsak večer skrila v kapelo in jokala. Ko smo bile doma, pa sem se jim pridružila pri vsakdanjih opravilih. Zapisala sem si tudi vsa njihova imena in nekaj osnovnih besed. Starejše sestre sicer odlično obvladajo tudi italijanščino, mlajše pa znajo angleško, toda med seboj se pogovarjajo v njihovih jezikih – teh je, skupaj z dialekti, v Etiopiji kakih 200, saj v tej ogromni državi živi vsaj 80 različnih narodov in etničnih skupnosti. Sčasoma sem ugotovila, da vsaka sestra zna vsaj tri, pa tudi več različnih jezikov. Tudi pisava je

nekaj posebnega, obsega čez 200 znakov. Uradni jezik je amharščina, ki je semitski jezik. Težko se ga je naučiti, saj nekatere besede sestavljajo skoraj sami soglasniki, nekaterih glasov pa mi v naši fonetiki niti ne poznamo.

Ponoči se skorajda ni dalo spati – pa ne zaradi vročine. Adis Abeba leži nad 2000 m višine in tam skoraj vedno piha. Noči znajo biti hladne, dnevna temperatura pa je znosna. Vsak večer pa do ranega jutra je iz sosednje diskoteke donela glasba. Sestre so rekle, da je bilo včasih še huje, saj je bilo v tisti ulici kar sedem diskotek. Ob zori se najprej oglasijo ptiči, potem ulični psi, koraki so vedno gostejši, odpirajo se trgovine, neskončne kolone vozil napolnijo ceste.

Tako sem bila kar vesela, ko sem se znašla v veliko manjšem mestu na severu. Čeprav je tudi to imelo več kot 10 tisoč prebivalcev, je delovalo bolj kot nekakšna panonska vas, z eno glavno cesto in več stranskimi ulicami. Nekaj večjih stavb (hoteli, banke, tu in tam še vila kake bogatejše družine) je štrlelo iznad nizkih hiš, narejenih iz kamna ali palic in blata, ometanih in prepleskanih v žive barve. Po cesti se *bazadžem* - trikolesnikom, ki služijo kot taksi, kdaj pridruži kak večji avto, kombi ali kamion, pa še kaka oslovska vprega, bivol ali drugo govedo, čreda koz ali kamel. Na vozovih se prevažajo vse, od poljskih pridelkov do omar in zabojev kokakole. Ob cesti so v skromnih barčkih na nizkih plastičnih stolih raznih barv sedeli v glavnem moški in pili kavo. Kovinski kontejnerji so služili kot trgovine za vse mogoče izdelke, jogije iz pene, plastične posode, čevlje, oblačila, gospodinske pripomočke, sadje, zelenjavo. V »šiviljski četrti« so prodajali tudi blago, krojači pa so šivali kar na ulici.

Sester je bilo tu manj in vzdušje bolj domače. Imele so vsaka svojo zadolžitev: na poljih in v hlevu, v vrtcu, šoli, bolnici in sirotišnici. Skrbele so za skoraj 30 osirotelih deklic, starih od dve do 18 let. Otroci ostanejo sirote iz več razlogov. Lahko mama umre na porodu zaradi zapletov, podhranjenosti, bolezni ali ker je premlada in njeno telo še ni pripravljeno na porod. Po vaseh so še v navadi dogovorjene poroke in kako deklico poročijo s precej starejšim moškim. Včasih gresta starša narazen, ker sta premlada ali se ne razumeta. Lahko gre za nasilje v družini, alkoholizem, revščino, duševno bolezen, nesrečo, smrt, posilstvo, zanemarjanje otroka. Tudi otroci s posebnimi potrebami se znajdejo v sirotišnicah. Starši so revni, morajo delati, nimajo časa, ne znajo ravnati s takim otrokom ali se ga sramujejo.

Deklice spijo v veliki sobi na pogradih. Vsaka starejša deklica kot mama skrbi za eno od mlajših – jo umiva, oblači, dela kitke, pregleduje zvezke. Zjutraj gredo najprej v cerkev, potem pa v šolo. Po kosilu pišejo naloge in se učijo na dvorišču ali v učilnici, zvečer se zberejo pri majhni kapelici sredi dvorišča in molijo, potem se še malo igrajo in pojejo ob udarcih na boben. Ob sobotah pometajo dvorišče, čistijo in pospravljajo, perejo, se skopajo in spletejo nove kitke. Zvečer pripravljajo pesmi za nedeljsko mašo. Mašo darujejo patri kapucini, ki čisto blizu sester vodijo sirotišnico za fante.

Pater Andolšek me je očitno predstavil sestram kot umetnico. Tako sem dobila prvo zadolžitev – za šolo sem risala plakate. Ravnateljica mi je dala učbenike (natisnjene v Indiji) za angleščino. Na plakate sem risala različno sadje, živali, oblačila, pohištvo, posodo, zelenjavo, drevesa, vozila... in zraven dopisala angleško besedo. Blížal se je božič

in prosile so me, naj izdelam še krila za angele in okraske za dvorano, kjer bo praznovanje. Najprej sem risala na mizi pred šolo, potem pa na terasi pred svojo sobo. V sosednjih sobah so stanovale tri Italijanke, dve upokojeni medicinski sestri in ena zdravnica. Z eno od njih sva še danes skoraj vsak dan v stiku preko WhatsAppa. Na žalost si zdaj ne izmenjujeva več dobrih novic, saj že dve leti v velikih skrbah spremljava vojno.

Tri deklice so na poti iz vrtca domov šle mimo naše stavbe. Ustavile so se, od daleč opazovale, plašno pomahale in šle naprej. Sestro sem vprašala, zakaj ne pridejo k meni. Rekla je: »Ti moraš prva iti k njim!« Tako sem nekega večera pokukala skozi okno sobe, kjer so se učile. Opazile so me in mi pomahale: »Come, come!« Stopila sem v učilnico in rekle so, naj sedem na klop. Potem so mi kazale zvezke in knjige, govorile in se smejale vseppek. V roke so mi dale svinčnik in kos papirja in rekle, naj rišem. Tako sem začela risati njihove obraze, kitke, postavo, oblačila. Skušala sem ujeti značilnosti, kar mi seveda ni vedno uspelo. Ena drugi so kazale risbe in se hihitale. Njihove črne oči so gledale v moje. Led je bil prebit.

Odslej so vsak dan v prostem času skoraj vse prišle na našo teraso. Dala sem jim papir in barvice, naj rišejo. Potem so se igrale, plesale in pele, dokler jih ni prišla iskat sestra. Nekega dne sem jim razdelila čopiče in tempera barvice in ker nisem imela več papirja, mi je sestra dala veliko kartonaste embalaže. Razrezala sem jo na manjše kose. Barvale so tako zavzeto, da jih je bilo veselje gledati. Potem smo umetnine razstavile na dvorišču in si jih ogledovale.

Prostovoljke in sestre smo skupaj zajtrkovale, kosile in večerjale, pile kavo, delale, hodile k maši, se pogovarjale, načrtovale, praznovali. Z njimi sem si ogledala bolnišnico, šla sem tudi na kmetijo in se naučila sekati bambus. Ob nedeljah popoldan je sestra, ki je največ skrbela za otroke, priredila tombolo. Nagrade so bile zelo skromne. Zbrale smo denar in punčkam kupile božična darila. Kako so bile vesele! Še bolj pa so bile vesele ročno izdelanih punčk, ki mi jih je pomagala šivati moja nova prijateljica iz Italije. Naredili sva tudi jaslice in z angelčki iz papirja okrasili še golo drevo pred sirotišnico. Na angele sem napisala imena deklic. Hodile so okrog drevesa, bile presenečene in ganjene.

Ena od deklic je imela downov sindrom. Zdravnica mi je naročila, naj se z njo še posebej ukvarjam. Tako so sestre dovolile, da namesto v vrtcu dopoldan preživi z menoj. Skupaj sva risali, telovadili, se igrali, peli, sestavljali »puzzle« iz raznobarnih plastičnih in kovinskih zamaškov, ki sva jih našli na tleh. Ko sem odhajala, je zdravnica pripomnila, kako zelo je napredovala ta punčka.

V Etiopijo sem se potem vrnila še dvakrat. Vsakič sem ostala en mesec, pri istih sestrah, en teden pa sem bila prostovoljka še pri sestrah m. Tereze v sosednjem večjem mestu. Te so skrbele

za sirote do dveh let starosti, za duševne bolnike, za odrasle s posebnimi potrebami, bolnike s tuberkulozo in aidsom. Imele so tudi vrtec. Takrat sem na svoje oči spoznala, kakšna sreča je, da so na svetu sestre, ki skrbijo za vse ljudi, ki jih družba zavrže. Katolikov je v Etiopiji malo, okrog 4% prebivalstva, vodijo pa vsaj 50% dobrodelnih ustanov. Res se mi zdi škoda, da v državi, kjer je večina ljudi še vedno revnih poljedelcev, kjer umirajo zaradi bolezni, ki se jih da preprečiti s cepljenji, tolikokrat prihaja do medetničnih konfliktov in vojn.

Ko sem prišla tretjič, je bilo v sirotišnici nekaj novih deklic. Bile so z juga, kjer je prišlo do spopadov. Druge deklice so zrasle in se malo spremenile, nekatere so odšle naprej v šole ali delat. Moje deklice z downovim sindromom pa niti njena mama ni več prepoznala. »Moja hčerka je postala skoraj normalna!« je rekla redovni sestri. »Govori, prej pa je nismo nikoli slišali govoriti, zna se postaviti zase, prej je bila vedno sama, zdaj pa se rada družijo«, mi je naštevila sestra. Takrat sem vedela, da moje bivanje tu ni bilo zaman. »Pridi, kadar hočeš, vedno si dobrodošla, tu je tvoj dom«, sem še slišala reči sestro, medtem ko sem opazovala, kako lepo je začela risati ta deklica s posebnimi potrebami.

Vsak dan se spomnim na sestre in deklice. Včasih me obiščejo tudi v sanjah. Sirot, kot so one, je zdaj zaradi vojne na tisoče. Če bi želeli pomagati ali postati botri, se lahko obrnete na Misijonsko središče v Ljubljani (missio@rkc.si) ali na patra Andolška (andolsek@gmx.at), vašega odziva bo vesela tudi sestra Grata (suorgrata@orsolinegandino.it) iz matične hiše (<http://www.orsolinegandino.it>). Hvala in lepe praznike!

Špela Pahor

Tomaž Čelanski

Življenje našega blaženega očeta Frančiška

Vita brevior (7)

Kako je pridigal pticam in kako so se divje živali zatekale k njemu in mu bile pokorne in o vodi, ki jo je spremenil v vino

35. Ta mož si je zaslužil, da je dosegel sam vrh popolnosti, ko se je prepoln golobje preprostosti pogosto srečal s pticami, zvermi in ribami, ki so mu bile pokorne, kakor nam priča izkustvo.

36. Ko je namreč nekoč potoval po Spoletski dolini, se je nedaleč od Bevagne približal nekemu kraju, kamor se je zgrnila ogromna množica ptic različnih vrst. Ko jih je Božji svetnik opazil, je zaradi posebne ljubezni do Stvarnika, ker je ljubil vse njegove ustvarjenine, brž stekel proti tistemu kraju in jih, kot da bi bile razumna bitja, po običaju pozdravil. Ker ptice niso odletele, je poln občudovanja pristopil k njim. Hodil je med njimi sem ter tja, se s svojo tuniko dotikal njihovih glav in teles. Med tem jih je poln veselja in občudovanja spodbudil, naj pozorno poslušajo Božjo besedo, in rekel: »Moje sestre ptice, močno morate hvaliti svojega Stvarnika in ga vedno ljubiti, ker vas je oblekel v perje, vam dal krila, da letate, ker vas je med vsemi stvaritvami naredil najbolj svobodne in vam podaril čisti

zrak. Ne sejete in ne žanjete in brezskrbne vas vodi.« Na te besede so se ptice na svoj način močno zganile, začele so stegovati vratove, iztezati peruti, odpirati kljune in gledati vanj. Niso se premaknile z mesta, dokler jim ni z znamenjem križa dal dovoljenja in blagoslova. Ko se je vrnil k bratom, se je začel obtoževati malomarnosti, da ni že prej pridigal pticam. Od tega dne dalje je torej ptice, zveri in tudi brezčutne stvari skrbno spodbujal, naj hvalijo in ljubijo Stvarnika.

37. Nekoč je prišel do gradu, ki se imenuje Alviano, da bi tam pridigal. Ko se je ljudstvo zbralo in je bil zapovedan molk, se ga zaradi lastovk, ki so tam gnezdile in vseskozi ščebetale, sploh ni dalo slišati. Vsi so slišali, kako jih je nagovoril in jim rekel: »Moje sestre lastovke, čas je, da spregovorim tudi jaz, ve ste doslej že dovolj povedale. Poslušajte Božjo besedo, in ohranite molk, dokler se ne dopolni Božja beseda.« Kot da bi vse razumele, so takoj utihnile in se niso premaknile z mesta, dokler ni bilo konec vse pridige. Vsi, ki so to videli, so bili polni začudenja in so slavili Boga.

38. Tudi gozdne živali so, kakor da bi imele razum, prepoznavale, kako jim je blaženi Frančišek naklonjen. Ko se je namreč zadrževal pri mestecu Greccio, mu je neki brat prinesel zajčka, ki se je ujel v past. Ves ganjen mu je prebleženi mož rekel: »Moj brat zajček, pridi k meni. Zakaj si se pustil ujeti?« Ko ga je brat izpustil, se je hitro zatekel k svetniku in se, ne da bi ga kdo silil, umiril v njegovem naročju. Svetnik ga je z materinsko nežnostjo pobožal in mu dovolil, da svobodno odide v goščavo. Toda ko ga je položil na tla, se je vedno trudil, da bi prišel nazaj v svetnikovo naročje, dokler ni ukazal, naj ga bratje odnesejo v bližnji gozd. Nekaj podobnega se je zgodilo z nekim psičk-

om, ki je bil zelo neukročen, ko se je mudil na otoku v Peruškem jezeru.

39. Z enako naklonjenostjo do rib ga je gnalo, da jih je ujete metal nazaj v vodo in jim naročal, naj pazijo, da jih ne bodo spet ujeli. Ko je namreč sedel na ladji na Rietiškem jezeru, je ribič ujel veliko ribo, ki se ji po domače reče linj, in jo pobožno podaril Božjemu svetniku. Ta jo je hvaležno sprejel, jo nagovoril kot sestro in jo blagoslavljač Gospodovo ime vrgel nazaj v vodo. Svetnik se je spet zatopil v molitev, riba pa se je poigravala ob ladji in se ni odmaknila stran, dokler ni od blaženega očeta prejela dovoljenja in blagoslova.

40. Slavni oče, Kristusov prijatelj, je tako že hodil po poti pokorščine in popolno objemal jarem podrejenosti Bogu, zato je pred Bogom dosegel veliko dostojanstvo, da so mu bile ustvarjenine poslušne. Kajti tudi voda se mu je spremenila v vino, ko je nekoč v samotišču svetega Urbana hudo zbolel. Ko ga je samo pokusil, je tako zlahka ozdravel, da nihče ni mogel podvomiti, da gre za Božji čudež. Res je svet, komur so tako poslušne ustvarjenine, na čigar mig celo prvine preidejo v drugo uporabo.

Se nadaljuje.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

S »fičkom« v Sveto deželo

**Potopis romanja dr. Franca Rozmana
in Franca Vrhunca v Sveto deželo od
7. septembra do 6. oktobra 1964**

19. september 1964 – sobota

Danes sva vstala ob 4h, ker sva ob 5h in 5.30 maševala v baziliki Božjega groba, oba pri 13. postaji križevega pota, kjer so Jezusa sneli s križa in ga položili Mariji v naročje. Na Kalvariji so 10., 11. in 13. postaja križevega pota v rokah katoličanov, 12. postajo imajo v lasti pravoslavni. Na Kalvariji se na katoliških oltarjih vrstijo sv. maše ena za drugo. To je za duhovnika posebna milost in doživetje: maševati na tako svetem kraju. V baziliki sva bila do 7.30, bila sva navzoča pri peti votivni sv. maši v Božjem grobu. Vse smo peli latinsko in koralno v dveh zborih. Baziliko, ki je v zelo slabem stanju in umazana, zunaj in znotraj popravljajo po mnogih desetletjih. Da se ne bi zunanja stena bazilike porušila, so steno v letih med obema vojnama podprli z oporniki zunaj in stene tudi znotraj. Zajtrkovala sva ob svojem, sama sva si skuhala kavo, jeva navadno le enkrat dnevno, nimava namreč še urejene redne prehrane, ker je težko najti primerno restavracijo z evropsko hrano, orientalska, zlasti ovčje meso, nama ne gre v last, takoj zgubiva tek.

Začela sva z ogledom mesta: šla sva skozi Damaščanska vrata, mimo Herodovih ali Štefanovih vrat proti Getsemaniju. Videla sva vzhodni del tempeljskega obzidja z Zlatimi ali Lepimi vrati, ki so že več stoletjih zaprta in skozi katera je na cvetno nedeljo Jezus

na osličku jezdil v Jeruzalem, videla Pinaculum, kjer je Jezus imel drugo skušnjava, dolino Jozafat s številnimi grobovi. Na vzhodni strani tempeljskega griča so muslimanski grobovi, na zahodni strani Oljske gore judovski in v dolini sami Marijin grob in drugi krščanski grobovi. Cerkev Marijinega groba je v lasti pravoslavnih Armencev: po temnem stopnišču se pride globoko pod zemljo, kjer je bila Marija pokopana in od koder je bila tudi s telesom vzeta v nebesa. Nato sva šla v Getsemani, v votlino, kjer so apostoli spali in kjer je še danes vidna nekdanja oljna stiskalnica. Ta kraj potrjuje avtentičnost svetopisemskega poročila o tem, da je v tej votlini Juda Jezusa izdal, tu so Jezusa prijeli in je Peter odsekal Mahu uho. V tej votlini Getsemani sva našla zelo prijaznega frančiškanskega patra – Španca, ki nama je vse pokazal in razložil. Obiskala sva vrt starih oljk in baziliko Jezusovega smrtnega boja. V baziliki je skala, na kateri je Jezus pred svojim trpljenjem potil krvavi pot. Malo nad to baziliko je cerkev sv. Magdalene, last pravoslavnih sester. Tudi to sva obiskala in sredi vzhodnega pobočja Oljske gore frančiškansko kapelico Dominus flevit, od koder je res čudovit pogled na tempeljsko ploščad. Na Oljski gori je karmeličanska cerkev Oče naš. V njihovi kapeli sva našla zadaj na levi strani vhodnih vrat očenaš tudi v slovenskem jeziku. Vseh očenašev je dr. Rozman naštel 44. Danes sva imela kosilo v Casa Nova, še prej pa sva bila na romarskem uradu, kjer sva se prijavila za maševanje v Betlehemu. V tem uradu sva srečala gđc. Alice Kirchmann, uradnico pri OZN, ki se je dolgo pogovarjala s patrom frančiškanom, ki vodi ta urad. Sam pri sebi sem si mislil: Ko je Bog delil zgovornost,

je pri tej dami rekel dvakrat tukaj. Tudi naju z dr. Rozmanom je ogovorila in vprašala, od kod sva. Ko sva rekla, da iz Jugoslavije, je rekla: »A ja sam dobra srbska majka!« Bila je namreč nekaj časa tudi v službi OZN v Beogradu. Po očetu je Američanka, po materi Francozinja. Dala nama je dragocena navodila za potovanje v Izrael in iz Izraela z ladjo v Grčijo. Še ena opomba: kjerkoli v arabskem svetu sva rekla, da sva iz Jugoslavije, so Arabci takoj izrekli dve besedi: Tito – Naser. Resnici na ljubo je treba priznati, da je maršal Tito med revnimi arabskimi sloji zelo priljubljen in simbol. Danes naju je Arabec na Oljski gori pri cerkvi Oče naš, ko sva si pri njem z osvežujočo pijačo gasila žejo, objel in dr. Rozmana poljubil, ko je povedal, da je iz Jugoslavije. Pri tem je Arabec rekel: Tito – Naser. Popoldne sva si ogledala Lithostros, originalni tlak dvorišča trdnjave Antonia, videla sva ohranjene v kamen vrisane vojaške igre, npr. kraljevo igro. Na tem tlaku, ki je več metrov pod zemljo, je Jezus stal, ko ga je Pilat pokazal Judom: Ecce homo! Tu so Jezusa vojaki s trnjevo krono kronali, ga bičali, tu je bil Jezus obsojen na smrt in sprejel križ. To dvorišče je res veliko odkritje in krščanska svetinja. Lithostros imajo v oskrbi sionske sestre. Natančneje sva si ogledala kapelo Flagellatio (bičanja) in kapelo smrtnih obsodbe. Obe kapeli sta na dvorišču frančiškanske biblične šole. Ogledala sva si tudi nekdanje dvorišče trdnjave Antonia, od koder je prekrasen razgled na tempeljsko ploščad in kjer se ob petkih začne križev pot.

Ogledala sva si tudi cerkev sv. Ane in pod cerkvijo kripto, kjer so ostanki nekdanje hiše Marijinih staršev in kjer naj bi bila Marija rojena. Zraven cerkve sv. Ane je bila kopel Bethesda pri Ovčjih vratih.

Tu so sedaj velika arheološka izkopavanja. Kopel je bila res velika in je celo več kot 10 m pod sedanjem nivojem mesta. Obiskala sva tudi tempeljsko ploščad, na kateri sta danes namesto nekdanjega judovskega templja dve mošeji, obe veliko umetniško delo. V Omerjevi mošeji je skala, na kateri naj bi Abraham skušal darovati Izaka. S te skale naj bi Mohamed nadaljeval pot v nebesa. Omerjeva mošeja je ena najlepših mošej, kar sem jih videl, s čudovitimi mozaiki iz leta 700. Na tempeljski ploščadi je še mošeja El-Aksa, ki je bila v času križarjev cerkev in je iz iste dobe (700). Ima sedem ladij s čudovitimi stebri in je bila prva križarska bazilika. Tu so bili v času križarjev pokopani latinski kralji, tu je bil ustanovljen red templarjev. Na zahodni strani tempeljskega obzidja sva obiskala »zid žalovanja«. V zidu so vidni kamni iz časa Salomonovega, Zerubabelovega in Herodovega templja. K temu zidu so hodili Judje jokati in žalovati nad svojo usodo. Zdaj nimajo dostopa in arabske hiše stojijo samo dober meter stran od zidu.

*Zapisal msgr. Franc Vrhunc
Se nadaljuje*

Darovi za vitraj brezjanske Marije v Nazaretu, december 2022 in januar 2023 = SKUPAJ 18.082 €

- 5 € Franc Čeh, Marija Dolar, Marjeta Dovč, Marija Klemenčič, Marija Kočar, Frančišek Majcen, Ana Smrečnik, Metka Štembal
- 10 € Alojzija Bartulovič, Peter Benet, Renata Blatnik, Ana Cizelj, Bogdan Čop, Darja Čop Sedminek, Nataša Debeljak, Marija Fras, Jože Gantar, Zorislava Gartnar, Bernarda Gnamuš Šlebnik, Marija Grdadolnik, Karmen Horvat, Pavla Horvat, Aleksander Igličar, Jože Janžekovič, Marija Jelnikar, Marija Jerman, Milada Kalezić, Petra Kavčič, Dragi Klemenčič, Nejc Kočar, Rafael Kodra, Ivanka Koncilijska, Marija Koprivec, Andrej Kos, Franci Kotnik, Frančiška Krajnik, Nataša Kramar, Marija Ana Kramaršek, Anica Lisjak, Marija Luznik, Irena Martinčič, Nuša Mlinar, Franc Mulej, Draga Obranovič, Franc Ogrin, Mara Pavrevič, Mihael Pečkaj, Leopoldina Peternel, Alenka Pirtovšek, Danijel Polajner, Jože Požar, Ana Prelc, Jelka Pusavec, Marija Resman, Marjan Sedej, Alojz Skruba, Marija Smuk, Ljudmila Stavdeker, Anica Škorjanc, Jože Tomašič, Silvana Tomažič, Ivan Vrabec, Ana Zdešar, Angela Zupan, Ignac Zupan, Damjana Žnidaršič, Alenka Cerkovnik
- 15 € Irena Doljak, Terezija Gorenc, Mihael Japelj, Miran Kimovec, Gašper Kos, Marija Kurinčič, Andreja Marko, Milanka Martinčič, Jožefa Pelko, Marjan Petauer, Ksenija Tašner, Peter Tihle, Branka Užmah
- 20 € Anica Babič, Stanislav Bizjak, Marija Blatnik, Polonca Blaznik, Ana Bogovič, Janez Butala, Slavko Cander, Joško Cergolj, Vida Cvelbar, Monika Čebulc, Marjetka Dlesk, Marijan Dolinar, Marija File, Stanislav Fujan, Alenka Furlan, Ana Gorc, Marija Grbenc, Jožica Grešnik, Ljudmila Grm, Matej Grum, Franc Hafner, Martina Hrovat, Božidar Jager, Marinka Javornik, Ivan Kahne, Ana Kastelic, Cecilija Kavčič, Marija Kavčič, Marjeta Kavčič Obreza, Valentin Kejžar, Jožica Kelhar, Tina Kelhar, Franc Klemenčič, Alenka Klinar, Mihaela

Knez, Anica Kogovšek, Katarina Kortnik, Anton Košir, Magdalena Kovačič, Branko Krevelj, Boštjan Križnič, Marija Kump, Terezija Lapič, Stanislav Leskovic, Anica Macedoni, Ljudmila Magajna, Biserka Makovec Kristan, Uršula Malavašič, Viktor Markuš, Janez Marolt, Marija Mavrel, Zorka Mavri, Marija Mihevc, Marica Mlakar, Marija Moder, Ignacij Modrijan, Marija Muller, Frančiška Nastran, Jožefa Novak, Marta Novak, Primož Ogrin, Marija Pavlič, Petra Pavlič, Marija Pečovnik, Ana Pejič, Katarina Pevec Stajnik, Elizabeta Pirnat, Ivana Pleško, Andreja Pohar, Tamara Potočnik, Alenka Povirk, Iva Radovanovič, Terezija Ramovž, Irena Remškar, Jožef Rogač, Tea Ropret, Olga Rot, Ana Skok, Marija Stariha, Marjan Stražar, Marija Suhadolnik, Anica Šteblaj, Primož Štular, Uroš Trček, Matevž Tušek, Edvard Učanjšek, Dolores Ukmar, Marija Zemljak, Marija Zupančič, Marjeta Žbogar, Mbills d.o.o.

25 € Ivanka Avbelj, Ivan Hovnik, Marija Pavlovič, Tatjana Trontelj

30 € Veronika Albrecht, Marija Arhar, Rozalija Barat, Anica Batis, Anica Čampa, Janez Dolenc, Nada Fabjan, Stanislava Fajdiga, Terezika Gorišek, Pavla Janžekovič, Terezija Kocmur, Danijela Kočan, Ana König, Jana Kopač, Marija Kumer, Alojzij Lampe, Amalija Lamut, Marija Malnar, Vida Merše, Anica Nemanič, Štefan Nerač, Tomaž Petkovšek, Magdalena Petrič, Alenka Poljšak, Franc Strah, Marjan Švirtl, Izidor Veleberi, Lojze Vidmar, Majda Zupančič

31 € Tadej Čampa

40 € Janez Pavle Arhar, Marija Cipe, Stanislav Dolšak, Irena Kavčič, Marija Mihelčič, Jožefa Obreza, Marija Pobežin, Metka Rupert, Agata Smodiš, Marija Stibilj, Andreja Tičar, Pavel Vidrih, Komisariat za Sveto Deželo

50 € Martin Bergelj, Mojca Bešter, Saša Aleksandra Čerček, Ludovika Deželak, Matevž Deželak, Jože Erzar, Milena Goršič, Matjaž Grečar, Marija Grošelj, Petra Hubad Gabršček, Marta Marija Japelj, Andreja Jelinčič, Marijan Kogoj, Franc Kolenc, Jurij Korenč, Cvetka Kozole, Jožica Krašovec, Breda Kregar, Ivanka Lipar, Janez Logar, Jožefa Mandelj, Alojzija Munda, Janez Orehek, Martina Terezija Orožen, Marijan Peklaj, Marija Perko, Barbara Pernuš Grošelj, Andreja Prošek, Helena Rejc, Aleksandra

Renčelj Mrakič, Marija Rep, Frančiška Rode, Emil Selan, Matej Sojar, Robert Strehar, Gabriel Šavli, Mira Škufca Lukman, Miroslav Šlibar, Matjaž Šporar, Nikolaj Štolcar, Anton Tavčar, Jelka Topler, Magdalena Urbas, Cvetko Valič, Anton Vodovnik, Ana Marija Zajc, Marjanca Zaletel, Pavla Zore, Roman Žekelj, Jožefa Žigon

70 € Mojca Močnik

75 € Terezija Potočnik

96 € Stanko Golouh

100 € Lilijana Arih, Francka Babnik, Ana Beguš, Franc Beravs, Jožefa Holer, Jože Iskra, Franci Jereb, Perčič Jožef, Bojan Knez, Stanislava Oblak, Niko Potočnik, Marija Pucelj, Dragica Skrbis, Ana Sojer, Ferdinand Špendal, Anica Švab, Jožefa Verbič, Mitja Zelenc, Darinka Žibert

120 € Nika Beravs

130 € Anton Bogataj

150 € Johanna Kronawetter, Elizabeta Stražiščar

170 € Vlasta Globevnik

200 € Ljudmila Gorenc

300 € Tanja Kranjc

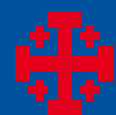
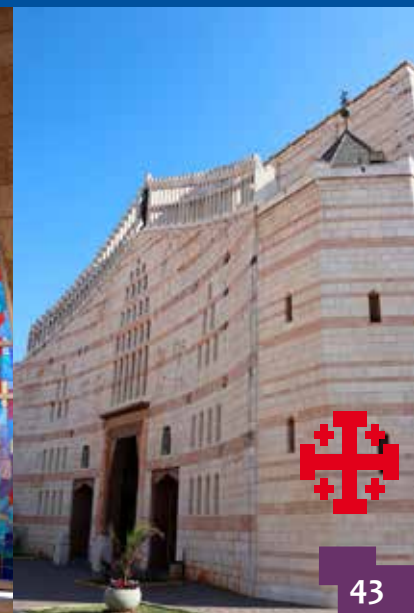
360 € Angela Ivančič

720 € Neznani Darovalci

1.000 € Tatjana Kobi

1.000 € Matjaž Oblak

4.970 € IIF-Mary Fund LLC

Postno romanje na tržaško in goriško

Z obiski cerkva, ki jih je poslikal
slovenski slikar Tone Kralj

Sobota, 18. marec 2023

O biskali bomo nekaj cerkva, ki jih je poslikal slovenski slikar Tone Kralj. Po umetninah Toneta Kralja bo vodil g. Silvester Gabršček, svetovalec za kulturno dediščino na Ministrstvu za kulturo.

- ☞ sv. Martin - Slivje pri Kozini
- ☞ sv. Mihael - Lokev pri Divači
- ☞ sv. Trojica - Katinara pri Trstu (IT)
- ☞ sv. Andrej - Štandrež pri Gorici (IT)
- ☞ sv. Silvester - Pevma pri Gorici (IT)

Odhod avtobusa:

- ☞ 7.00 - Avtobusna postaja LJ št. 31
- ☞ 7.15 - Vič, pri cerkvi

Prispevek za romanje je 50 €, vključeno je kosilo nekje na poti ob povratku. Prijave že sprejemamo, prijavite se po telefonu ali e-pošti na Komisariat za Sveto deželo. Po prejemu prijave pošljemo podatke za plačilo udeležbe.

*Program sta pripravila
Silvester Gabršček in p. Peter Lavrih*

Cvetna nedelja v Jeruzalemu

od 27. marca do 3. aprila 2023
letalo, avtobus, 8 dni

V postnem času je romanje v Sveto deželo posebno doživetje. Udeležba pri procesiji cvetne nedelje iz Betfage čez Oljsko goro v Jeruzalem je neponovljivo srečanje s kristjani v Sveti deželi. Pridite v Jeruzalem!

Program: ODHOD z avtobusom z Viča na Dunaj, polet v Tel Aviv, OLJSKA GORA, ODHOD V GALILEJO, Galilejsko jezero, Slavje Gospodovega OZNANJENJA v Nazaretu, JERUZALEM, Slavje Gospodovega VSTAJENJA v JERUZALEMU. Cvetna nedelja: dopoldne: Jezusov rojstni kraj, bazilika Jezusovega rojstva, cerkev sv. Katarine, votlina mleka, pastirske poljane, sv. maša in popoldne: udeležba na procesiji cvetne nedelje z Oljske gore v Jeruzalem. Sion ... Bivanje: v hotelih v Betlehemu in Nazaretu, dvo/tro posteljne sobe - TWC, polpenzion.

CENA: 1.250 € (pri udeležbi nad 40), če je udeležba manj kot 40 romarjev, je cena 70 € več.

V ceno je vključeno: avtobusni prevozi na celotni poti, letalski prevoz, polpenzion v Sveti deželi, vstopnine kot je navedeno v programu, zavarovanje tujina. V ceno niso vračunane napitnine: 30 €.

Prijave sprejemamo takoj ali najpozneje 25. februarja 2023.

Sveta dežela

od 26. aprila do 3. maja 2023

Program: let z Dunaja (organiziran prevoz z avtobusom do Dunaja, možen vstop ob avtocesti) v Tel Aviv, SLAVJE VELIKE NOČI V JERUZALEMU, ODHOD V GALILEJO, POT V JERUZALEM, OLJSKA GORA, BETLEHEM ... Bivanje v hotelih v Betlehemu in v Nazaretu, dvo/tro posteljne sobe - TWC, polpenzion.

CENA: 1.190 € (pri udeležbi nad 40), če je udeležba manj kot 40 romarjev, se cena zviša za 50€. **Birmanci v letu 2023 imajo 10% popusta.**

V ceno je vključeno: letalske vozovnice in letališke takse, avtobusni prevozi do Dunaja in nazaj ter po Sveti deželi, vstopnine kot so navedene v programu, polpenzijska namestitve, skupinsko zdravstveno in nezgodno zavarovanje v času romanja. V ceno ni vključeno: napitnine za strežno osebje v hotelih in šoferje 30 € na osebo, ki se plačajo v Izraelu, plačilo rizika odpovedi, ki ga lahko uredite na Komisariatu, doplačilo za enoposteljno sobo - 140 €.

Prijave sprejemamo takoj in do zasedbe mest, najpozneje do 20. marca 2023.

PRIJAVE po pošti, telefonu, na spletu ali e-pošti:
DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE V SLOVENIJI
Tržaška 85, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA
Telefon: 01 24 44 250, GSM: 041 669 134
www.sveta-dezela.si
komisariat@rkcs.si

Pri prijavi vedno oddajte podatke:

priimek in ime, rojstni datum, naslov,

številka osebnega dokumenta, e-naslov in telefon

Pozabljene spretnosti

Sončnica za praznovanje in rojstne dneve

Potrebujemo: 1 kg bele moke, 1 kocka kvasa (42 g), 1 jajce in 1 jajce za namaz, 2 dcl olja, 1 žličko sladkorja, 1 žličko soli.

Sestavine umesimo v gladko moko. Posodo s testom pokrijemo s krpo in pustimo na toplem mestu vzhajati tako dolgo, da naraste na enkrat večji volumen. Ko je testo lepo naraslo, ga premesimo in razrežemo na dve polovici. Od ene polovice odrežemo kepico, katero bomo potem uporabili za sredino sončnice. Obe polovici razdelimo na pet enakih delov in jih oblikujemo v kroglice. Kroglice, oblikovane iz večjega dela testa razvaljamo na oblate v obliki krogov. Z nožem za rezanje pic razrežemo oblate na osem delov in pustimo rob, ne prerežemo do konca. Razrezane oblate od sredine obrnemo navzven. Na sredino položimo kepico, katero smo na začetku odrezali od ene polovice testa. Z razžvrkljanim jajcem, v katerega smo dodali mleko, premažemo sončnico. Najprej posujemo sredino s semenom – lanenim in sezamovim. Potrebujete še raztopljeno maslo za mazanje krogov, sezam in sončnična semena. Slednja namažeš na testo – sončnice. In ga spečes. Postopek je prikazan – pogumno na delo.

Nagradna zlogovna izpolnjevanke

Iz zlogov, podanih po abecednem redu, sestavite sedem besed, ki jih zahtevajo opisi, in jih vodoravno vpišite v lik. Ob pravilni rešitvi boste na označenih poljih navpično prebrali tri spokorna opravila, ki so zelo blizu svetopisemskemu in krščanskemu izročilu ter nas bodo razpoložila za globlje praznovanje velike noči.

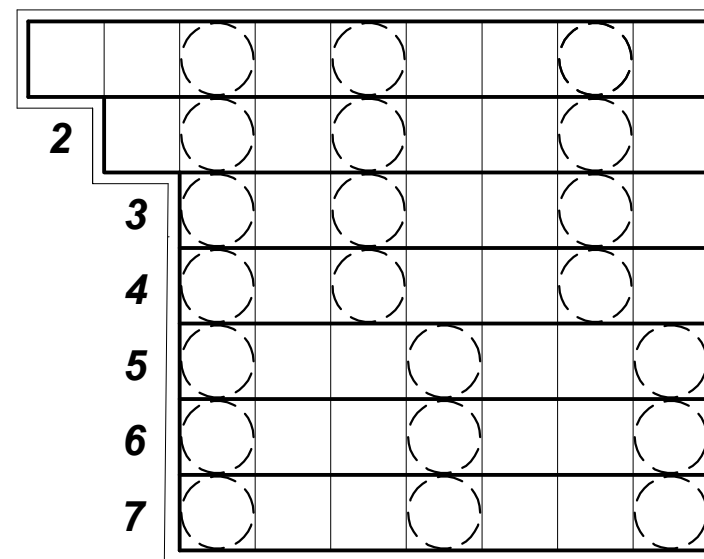
hitrostjo in ustavlja le na večjih, pomembnejših postajah,

7. okrasna naprava z zbiralnikom vode, iz katere brizgajo vodni curki in v loku padajo nazaj v zbiralnik.

**DO – DVOR – EKS – IS – KA – KO
– LE – LO – LO – MET – MO – PER –
PRES – SA – SI – SO – TRA – NI – TRO
– VO – VRT**

Sestavlil:
Matej Pavlič

1. rastlina z enim stebelnim srčastim listom in belim cvetom, rastoča na vlažnih tleh,
2. osrednja stavba ter njej pripadajoči objekti in naprave, ob katerih se ustavljajo vlaki; železniška postaja,
3. hrošč, katerega ličinka uničuje les listavcev,
4. prebivalci največjega jadranskega polotoka,
5. naprava za trosenje,
6. okrajšano ime za potniški vlak, ki vozi z višjo

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

POKORŠČINA IN SPOŠTOVANJE

Na uredništvo ste poslali 23 pravih odgovorov. Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje. Tokratni nagradjenci so:

1. nagrada: Helena Lovrenčak, Kogojeva 4, SI-1000 Ljubljana.
2. nagrada: Januška Dežman, Selska ulica 10, Ribno, SI-4260 Bled.
3. nagrada: Matilda Špur, Šarhova 40, SI-2331 Pragersko.

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor) do 10. aprila 2023. Čakajo vas naslednje nagrade (bf 2/23):

1. nagrada: Barbara Simonič: Empatija
2. nagrada: Zadnja številka revije Magnificat;
3. nagrada: CD Hvalnice in večernice

Christian Gostečnik OFM PRVIH 1000 DNI

V prvih tisoč dneh, natančneje vse od spočetja, prek 270 dni nosečnosti in do konca drugega leta otrokove starosti, se izoblikujejo otrokovi možgani, in sicer na osnovi odnosa s starši. Zato je tudi družinsko okolje, v katero je otrok rojen, ključno za razvoj sicer zelo ranljivih ter izjemno susceptibilnih in sugestibilnih otrokovih možganskih struktur, ki dozori v ravno v tem najpomembnejšem obdobju otrokovega razvoja.

format 14 × 20 cm
trda vezava
obseg 384 strani
cena 22 €

Monografije FDI - 26

Christian Gostečnik OFM

razvoj otrokovih možganov razlike med spoloma
starševska ljubezen najzgodnejši meseci razvoja
podlaga za ves nadaljnji razvoj odrasla intima

Prvih 1000 dni

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**
Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 24 29 314; e-mail: zbf@ofm.si
www.ofm.si/zbf

